Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА 29 жовтня 2003 року

№ 204 (3204)

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Головне результат, а не політичний туризм

Про необхідність активізації співробітництва між українським і ізраїльським парламентами йшла мова на зустрічі Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з Надзвичайним і Повноважним Послом Держави Ізраїль в Україні Наомі Бен-Амі. Про це повідомив журналістам прес-секретар глави українського парламенту Ігор Сторожук. За його словами, Володимир Литвин зазначив, що «ми наближаємося до сумного ювілею — 10-річчя відсутності контактів між керівництвом ВР і Кнесету». На думку глави українського парламенту, потрібно не лише змінити нинішній стан речей, а й вивести міжпарламентське співробітництво на якісно новий рівень. У зв'язку з цим обговорено імовірність зустрічі груп дружби парламентів з метою розгляду можливості створення Парламентської Асамблеї Україна—Ізраїль на кшталт тих, які створено з Росією, Литвою, Польщею. Голова ВР висловив побажання, щоб конкретна робота почалася негайно і переговори депутатів відбулися до його офіційного візиту в Ізраїль, який заплановано на січень. «Мета візиту — досягти певного результату у відносинах, а не політичний туризм», — підкреслив Володимир Литвин.

Під час зустрічі було відзначено динаміку політичного й економічного діалогу, порушено питання компенсацій ізраїльським родинам жертв авіакатастрофи ТУ-154, обговорено можливість надання Україною своєї території для мирних палестино-ізраїльських переговорів.

Посол Ізраїлю відзначила, що її держава продовжує підтримувати мирний план «Дорожня карта» і сподівається, що палестинське керівництво і палестинський народ зрозуміють, що тероризм не приведе до миру.

Яна СТАДІЛЬНА.

ПРОБЛЕМА

На нашому боці — юридична база і двосторонні домовленості

Питання острова Тузла буде головним під час завтрашнього візиту до Києва міністра закордонних справ Росії Ігоря Іванова. Це підкреслив на вчорашньому брифінгу в МЗС України керівник прес-служби цього відомства Маркіян Лубківський. Він також підтвердив, що нині розглядається питання про виведення з острова української прикордонної застави. «Це було побажання російської сторони, щодо нього буде прийнято рішення», — зазначив речник МЗС.

(Закінчення на 2-й стор.).

Сіяли золоті зернята

ТВОРЧІ ЗВІТИ ОБЛАСТЕЙ

Ще за кілька годин до початку концерту митців Вінницької області 24 жовтня перед приміщенням національного палацу «Україна» вирував фестиваль подільських світлиць «Щедра господа», де батьком почувався глава облдержадміністрації Віктор Коцемир. Незважаючи на мокрий сніг, холоднечу, біля своєрідних кімнат-палаток було тепло й весело. Спів, музика, танці доповнювали жваві розповіді керівників районів «чим хата багата», про історію й сучасні здобутки малих батьківщин. Загалом то був немовби пересувний музей архітектури, побуту, фольклору та етнографії області.

(Закінчення на 6-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

АКТУАЛЬНО

Метал і бетон старіють, небезпека зростає

З ініціативи президента Національної академії наук України Бориса Патона створено науково-координаційну раду з питань ресурсу та безпеки експлуатації конструкцій, споруд та машин. Науковці розробили рекомендації щодо продовження безпечного функціонування небезпечних конструкцій і об'єктів.

Про це йшлося на черговому засіданні прес-клубу НАН України та Київської спілки журналістів України.

За останні роки внаслідок різних причин зросла кількість конструкцій, споруд, різних об'єктів, які відпрацювали свій нормативний термін, що посилює імовірність техногенних аварій і катастроф. За підрахунками фахівців, спрацювання обладнання та машин у вітчизняній промисловості перевищує 52 відсотки.

Водночас витрати на ремонтні роботи для підтримання у працездатному стані наявної застарілої техніки нині ушестеро перевищують витрати на створення нової техніки.

Окрім цього, на об'єктах базових галузей експлуатують понад 35 мільйонів тонн несучих металевих і понад 250 кубічних метрів залізобетонних конструкцій, значна частина яких теж вичерпала свій ресурс.

У небезпечному стані перебуває чимало об'єктів теплової і гідроенергетики, магістральні трубопроводи, устаткування для нафтової і газодобувної, нафтопереробної та хімічної промисловості, комунального господарства, залізничні й автодорожні мости, окремі житлові комплекси.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

У НОМЕР

Готові до примх природи

Харківська міська влада заявила, що снігоприбиральна техніка готова до роботи в зимовий період. Відремонтовано 500 одиниць різноманітних дорожніх та снігоочисних машин. Заготовлено потрібний запас піску і солі.

Рясні снігопади в січні цього року практично паралізували місто. Шляховиків і комунальників тоді застали зненацька примхи природи, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

«Закарпаття і його сусіди»

Міжнародна конференція з такою назвою завершила роботу в Ужгороді. Представники дипломатичних установ, міністерств і відомств, керівники органів влади прикордонних регіонів України, Польщі, Словаччини, Угорщини і Румунії обговорювали, як об'єднати зусилля для спільної реалізації Стратегії розвитку транскордонного співробітництва у Карпатському регіоні. За словами заступника міністра економіки та з питань європейської інтеграції Сергія Романюка, навесні наступного року базовий варіант стратегії буде прийнято за основу, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

Дмухнув вітер змін

Починається реформування українських ВМС. Тільки до кінця поточного року буде достроково звільнено в запас понад тисячу офіцерів.

Особовий склад Військово-Морських сил України мають скоротити на чверть. Виконавчій владі Криму і Севастополя буде передано 11 військових містечок. У вільний продаж виставляється майно військових частин. За його реалізацію планово виручити не менш одного мільйона гривень, **повідомляє наш власний кореспондент Світлана КАЛИНОВСЬКА.**

Дублянки з «тіні»

У Миколаєві працівниками податкової міліції припинено діяльність нелегальної шкіряної фабрики з виробництва верхнього одягу.

Підпільний цех удома організували троє приватних підприємців. Сировину «тіньовики» закуповували на Вознесенському шкіряному заводі, а готові вироби реалізовували як продукцію відомих італійських і турецьких товаровиробників на ринках Одеси.

Під час перевірки податківці вилучили сировину, 120 готових до реалізації курток та дублянок, а також устаткування на загальну суму більш як 100 тисяч гривень, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.**

Я ВАМ ПИШУ...

Невже Кабмін пожартував?

«Голос України» передплачую вже багато років. Колективу редакції вдячний за об'єктивну інформацію, аналіз подій і правдивість матеріалів. Вельми ціную те, що на шпальтах газети читачі мають змогу висловлювати думки з тієї чи тієї проблеми. І я теж хочу поділитися своїми думками.

Задовго до літнього підвищення пенсій засоби масової інформації старанно писали про «благодійність» Кабміну. І нарешті диво сталося. У серпні цього року мені підвищили пенсію на 9 гривень. Але, мабуть, комусь це здалося забагато: наступного місяця я одержав пенсію лише на 2 гривні більше. Схоже, я не один такий. Адже Кабмін таким чином пожартував з багатьма пенсіонерами. Незрозуміло, нащо проводити такі експерименти над людьми похилого віку? Як на мене, то вони вже й так настраждалися у своєму житті...

Євген ДОРОХІН.

Новопілля Криворізького району Дніпропетровської області.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ВИГРАВАЙТЕ

Шановні друзі!

Продовжуємо друкувати пропозиції наших друзів-спонсорів для розіграшу призів серед передплатників газети «Голос України». Нам пропонують:

6. ЗАТ «ТЕРМО» (Луганськ) (керівник Олександр Паршин) —постільна білизна, чайний сервіз, радіоприймач з магнітофоном.
7. ВАТ «Південна мануфактура «Пролив» (генеральний директор Олександр Геращенко) — три набори рибопродуктів.
8. ВАТ Пивобезалкогольний комбінат «Крим» (генеральний директор — Юрій Косарєв) — три ящики пива «Петровича».
9. АП «Діоніс» (директор Олег Кравінський) — три набори вина торгової марки «Товариство Христофорова» ювілейного випуску до 150-ліття підприємства.
10. Судакський завод шампанських вин «Новий Світ» (генеральний директор Анатолій Вислогузов) — три набори шампанського вина.

Передплачуйте і вигравайте!
Хай вам щастить!

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

СБУ передала Президенту результати перевірки інформації Генпрокуратури про наявність діючої «банди перевертнів»

На нашому боці — юридична база і двосторонні домовленості

(Початок на 1-й стор.).

Учора журналістам наочно продемонстрували правові аспекти, на яких Україна будує свою позицію стосовно острова Тузла. Це зробив головний радник міністерства Леонід Осаволюк. Було показано слайди копій низки документів: указів Президії Верховної Ради РРФСР, карт, що підтверджують лінію кордонів між двома колишніми республіками і формулярів до цих карт. «Для підтвердження державного кордону в Керченській протоці і належності острова Тузла є достатня юридична база, а також двосторонні домовленості», — підсумував Леонід Осаволюк. Він також зазначив: «На сьогодні Російська Федерація не пред'явила нам жодного документа, який ставив би під сумнів лінію проходження держкордону в Керченській протоці, а також належність острова. Гадаю, що таких документів немає взагалі».

Тим часом український земснаряд, який вже кілька тижнів перебуває біля острова Коса Тузла, час від часу проводить роботи, проте дещо в бік від лінії, що з'єднує дамбу із закінченням острова, **повідомив у вівторок агентству «Інтерфакс-Україна» начальник прес-центру Державної прикордонної служби Анатолій Самарченко.** За його словами, українські прикордонники продовжують нести службу на Тузлі, як і раніше. Жодних нових наказів не надходило. Росіяни продовжують укріплювати дамбу, повідомив А. Самарченко.

* * *

Учора Кабінет Міністрів України провів нараду з проблеми, що виникла через будівництво Російською Федерацією дамби в напрямку українського острова Коса Тузла.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

У СПЕЦІАЛЬНІЙ КОМІСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Пообіцяти не означає виконати зобов'язання

Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради з питань приватизації розглянула виконання договірних зобов'язань ЗАТ «АвтоВАЗ-Інвест». Вигравши тендер на придбання 68 відсотків пакета акцій ВАТ «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат», покупець узяв на себе низку зобов'язань. Зокрема, внести інвестицію на суму, еквівалентну 200 млн. доларів США, а також здійснити рефінансування довгострокових зобов'язань за кредитною угодою в сумі майже 76,5 млн. доларів. Однак зобов'язань цих не виконує. Чому? Здійснивши хитрі оборудки, покупець заручився вигідними йому ухвалами Деснянського райсуду міста Києва та Орджонікідзевського райсуду міста Запоріжжя. Щоправда, перевірки, що їх здійснила Генпрокуратура, виявили серйозні порушення норм процесуального права з боку цих судів. На підставі чого ухвали судів підлягають скасуванню. Тож комісія після всебічного з'ясування обставин справи прийняла рішення звернутися до Генпрокуратури з пропозицією забезпечити скасування ухвал районних судів, котрими ЗАТ «АвтоВАЗ-Інвест» прикривався у своїх незаконних діях.

Окрім того, комісія отримала чимало звернень і заяв правозахисних організацій та громадян України стосовно продовження терміну приватизації землі. Термін оформлення права власності або користування земельними ділянками, котрий встановлено постановою Верховної Ради УРСР «Про земельну реформу», незабаром збігає, але багато хто ще не оформив свої права на користування землею. Комісія рекомендувала Верховній Раді продовжити термін дії зазначеної постанови.

Іван ДМИТРЕНКО.

ФОТОФАКТ

В Артемівську Донецької області тривають роботи із знешкодження вибухонебезпечних предметів.

Фото Сергія ГУБЕНКА (прес-центр Південного оперативного командування).

Дипломати повернуться до Іраку

На початку 2004 року Україна планує відновити свою дипломатичну присутність в Іраку. Посольство розміщуватиметься у тому самому приміщенні, яке воно орендувало раніше. Про це повідомив заступник міністра закордонних справ Валерій Кириченко. «На сьогодні вже готова пропозиція про направлення першої групи наших дипломатів до нашого посольства. Думаю, що до кінця року передова група дипломатів виїде до Іраку і з нового року ми розпочнемо працювати», — сказав він. За словами заступника міністра, орієнтовно у штаті посольства працюватимуть 9 осіб, включаючи посла. За його словами, головним питанням нині є безпека українського посольства. «Ми хочемо, щоб питання охорони було у нас на першому місці. Ми плануємо, щоб охорона була у нас із числа тих військовослужбовців, які несуть службу у військовому контингенті в Іраку», — сказав він.

Навколо Тузли коми замість крапки

Досі не вирішено, чи довшатиме далі російська дамба, яка нині «гладшає» за 102 метри від українського кордону. Це питання міждержавного рівня, — підтвердили під час зустрічі в Краснодарі голова уряду Криму Сергій Куніцин і губернатор Краснодарського краю Олександр Ткачов.

Версію, ніби дамбу будували для транспортування аміаку, О. Ткачов спростовував, ще раз повторив уже казане — будівництво дамби пов'язане, мовляв, виключно з економічними обставинами і екологічною обстановкою на Таманському півострові. Азов, твердив він, щороку з'їдає чимало суші і підтоплює будинки, а цю проблему нині розв'язано на 90 відсотків. Кордон не порушили і не збиралися цього робити. «Ми можемо говорити про відновлення будівництва дамби лише після відповідного рішення федеральної влади. Поки що триває тільки зміцнення дамби», — заявив губернатор краю. С. Куніцин підтвердив цю тезу, додавши: «Проблема в Керченській протоці принесла більше політичної шкоди Україні, ніж Росії. Прикордонники стримують козаків із Запоріжжя та представників громадських організацій, які рвуться на захист острова. Чимало наших політиків хочуть використати дамбу, щоб вдарити нею по ЄЕПу». Він наголосив, що є потреба створити спільну екологічну комісію, яка виробила б експертну оцінку наслідків будівництва дамби до острова Тузла. Обидва лідери регіонів підтвердили наміри поновити переговори про можливість спорудження транспортного переходу між Кримом і Таманню.

За результатами зустрічі сторони підписали Меморандум про дружбу і співробітництво між регіонами. Проблеми Тузли вивчатиме спеціальна українсько-російська комісія. Створено робочі групи з екології, сільського господарства, торгівлі і правових взаємовідносин, які мають виробити концепцію єдиного підходу до проблеми Тузли, державна приналежність якої, вважають росіяни, ще не вирішена. О. Ткачов заявив: «Не факт, що острів належить Україні. Ми ставимо це певною мірою під сумнів. Але я знаю, що й українська сторона, у свою чергу, має свої правові докази і підстави стверджувати, що острів належить Україні». Ці питання вирішуватимуться на міждержавній комісії. Кримську делегацію представляли члени кримського уряду і депутати ВР АРК і заступник міністра екології України Святослав Куруленко.

Подальшу долю споруди не вирішено — «зима покаже, чи витримає дамба і чи будувати міст». «Ми приречені бути разом, і не треба робити дурниць. Потім налагоджувати стосунки, які даються так важко, набагато складніше, — закликав краснодарців Сергій Куніцин.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Кривавий день священного місяця

З початком мусульманського місяця Рамадан український миротворчий контингент в Іраку посилив заходи безпеки на об'єктах несення служби. **Як повідомила прес-служба Міноборони України,** зокрема, посилено контроль за підтримкою безпеки у святих місцях, мечетях, на кладовищах та увагу на кордоні Іраку з Іраном.

Понеділок став найкривавішим днем з моменту падіння режиму Саддама Хусейна. Серія терактів забрала життя 32 осіб. Більш як 200 одержали поранення. Один із вибухів пролунав біля штаб-квартири Міжнародного комітету Червоного Хреста. Після чого МКЧХ прийняв рішення істотно скоротити свій персонал у країні: з 300 співробітників організації тут залишиться 30. Держсекретар США Колін Пауелл уже виступив зі зверненням, у якому закликав міжнародні та неурядові організації не залишати Ірак.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Закону України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 1, ст. 2) такі зміни:

1. Частину другу статті 1 доповнити словами «з одночасним роз'ясненням інвалідам з дитинства їх права на державну соціальну допомогу».

2. Статтю 12 викласти в такій редакції:

«Стаття 12. Виплата державної соціальної допомоги за минулий час

Суми державної соціальної допомоги, призначені, але не витребувані своєчасно одержувачем без поважних причин, виплачуються за минулий час не більш як за 12 місяців перед зверненням за її одержанням.

Суми державної соціальної допомоги, не одержані своєчасно з вини органу, який призначає або виплачує державну соціальну допомогу, або через неможливість отримання цих сум інвалідом чи його офіційним представником з поважних причин (поважною причиною є перебування інваліда на лікуванні, інші причини, які фізично унеможливлювали своєчасне витребування призначених сум державної соціальної допомоги, або інші об'єктивні обставини, коли інвалід чи його батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники не могли звернутися за їх отриманням), виплачуються за минулий час без обмеження будь-яким строком. При цьому виплата державної соціальної допомоги за минулий час здійснюється виходячи із прожиткового мінімуму, затвердженого на момент її виплати, з компенсацією за несвоєчасну її виплату.

Невиплату або відмову у виплаті державної соціальної допомоги за минулий час може бути оскаржено у судовому порядку відповідно до закону».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін з дня опублікування цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 2 жовтня 2003 року.
№ 1220-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Перше речення статті 72 12 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 10—11, ст. 86, із змінами, внесеними Законом України від 9 липня 2003 року № 1068-IV) викласти в такій редакції:

«Стаття 72 12. Установити, що кошти загального фонду Державного бюджету України за бюджетною програмою «Накопичення (приріст) та зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву» в сумі 400 000 тис. гривень спрямовуються Державним комітетом України з державного матеріального резерву виключно на закупівлю зернових та олійних культур, м'яса та цукру українського походження в порядку, встановленому Законом України «Про державний матеріальний резерв».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 2 жовтня 2003 року.
№ 1222-IV.

Поляків цікавить наш досвід

27—30 жовтня в Україні перебуває делегація Верховного Суду Республіки Польща на чолі з першим головою суду Лехом Гардоцьким. Учора делегацію прийняв Перший заступник Голови ВР Геннадій Васильєв. Крім того, у програмі візиту — зустрічі з українськими суддями, ознайомлення зі структурою української судової системи, складом і повноваженнями Верховного Суду України. Також запланована відвідування Конституційного Суду, Міністерства юстиції і Вищого господарського суду України. Польські судді побувають і у Львові, де ознайомляться з роботою апеляційного та місцевого судів.

ФОТОФАКТ

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

У Черкасах під час роботи виставки, присвяченої 50-річчю області, виступив відомий у Звенигородському районі юний композитор і виконавець Тарас Дащенко.

ОПИТУВАННЯ

А права лише на папері

В Україні не дотримуються основних конституційних прав громадян. Так, за результатами соцопитування Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, вважає переважна більшість українців. Більш як 83 відсотки респондентів переконані, що не всі громадяни нашої країни мають рівні конституційні права і не всі рівні перед законом.

Майже 90 відсотків опитаних вважає, що в Україні нехтують правом на належний життєвий рівень, 5,1 — переконані, що цього права дотримуються, і лише 5 відсотків — не змогли відповісти на запитання.

На думку 80,6 відсотка респондентів, у нашій країні не забезпечено право на охорону здоров'я, 79,3 відсотка — переконані, що в Україні нехтують право на повагу до людської гідності, майже 80 —вважають, що не дотримуються права на роботу, 77,6 — на соціальний захист, 77,1 — на житло, 72,4 відсотка — на освіту. А 70,4 відсотка незадоволені, що в країні не реалізується право на свободу слова і особисту недоторканність.

СПОРТ

Себе показали

Спортивна гімнастика. Глазго (Шотландія). На турнірі Гран-прі українські спортсменки вибороли чотири нагороди. Срібну медаль за вправи на брусах і дві бронзові — в опорному стрибку і вільних вправах. Ще одну бронзову відзнаку у вправах на брусах нашій команді принесла Інна Тесленко.

Ілюмжинов готує революцію

Шахи. Схоже, що керівництво ФІДЕ таки збирається розіграти титул чемпіона світу без нинішнього його володаря — українця Руслана Пономарьова. У понеділок у грецькому місті Халкідіки розпочав роботу 74-й конгрес ФІДЕ. На цьому зібранні з пропозицією про визначення чемпіона виступив президент організації Кірсан Ілюмжинов.

Власне, він намагався запропонувати власний варіант виходу із ситуації, що склалася. За словами пана Ілюмжинова, у грудні він планує провести такий собі міні-чемпіонат за системою плей-оф. Його переможець у 2004 році має зустрітися з Каспаровим, котрого звільнено від відбіркового етапу.

Отож переможець, на думку глави адміністрації Калмикії, й отримає право зіграти у «великому фіналі» з переможцем ще одного матчу — Крамник—Леко.

Як бачимо, Руслана Пономарьова збираються просто усунути. Точніше, дискваліфікувати, як це раніше й обіцяла ФІДЕ. Нагадаємо, що Пономарьов мав зустрітися з Гаррі Каспаровим в Ялті у вересні. Однак українець не підписав принизливий для себе контракт на поєдинок з Гаррі Кімовичем, адже суперник отримував вигідніші умови.

Та не все так просто, бо вже нині деякі гросмейстери не погоджуються із нововведенням Ілюмжинова. Вони висловили свої претензії стосовно несправедливості системи, згідно з якою Каспаров отримає максимум привілеїв.

Імовірно, що й Пономарьову запропонують узяти участь у цьому міні-чемпіонаті за право зустрітися з Каспаровим. Але дуже сумнівно, що Руслан отак просто піде на такий компроміс. Одне слово, ситуація поки що гостра й заплутана.

В. Б.

Відсутність новин — не новина. Але вражає

ДУМКА ОГЛЯДАЧА

Ми вже повідомляли в суботньому номері «ГУ», що «справа Гонгадзе» обросла першим арештом. Правоохоронці затримали колишнього начальника Департаменту кримінального розшуку МВС Олексія Пукача. На брифінгу з цього приводу заступник Генерального прокурора Віктор Шокін заявив про ще одну сенсацію: його відомство «засікло» діяльність нової банди «перевертнів». Вона «працює» в Києві та Київській області і складається з діючих співробітників міліції.

За словами Віктора Шокіна, такого висновку Генпрокуратура дійшла під час розслідування справ про вбивство журналістів Георгія Гонгадзе та Ігоря Александрова, а також справи «перевертнів-1», які викрадали та вбивали людей. До речі, на арештованих членів зграї навіть встигли «повісити» деякі справи, але, як з'ясувалося, це не зупинило перелік нових жертв бандитів у формі. А днями адвокат підозрюваного в командуванні «перевертнями» Ігоря Гончарова заявив, що його вже мертвий клієнт є жертвою фантазій, а не конкретних доказів на цю тему. Мабуть, саме тому він так загадково «поміняв» цей світ на інший, де свідки приречені тримати язик за зубами.

Чи пов'язані перелічені В. Шокіним справи між собою? На сьогодні ГПУ «ще не може сказати про це на 100 відсотків (любов до «процентного» виміру достовірності тут, очевидно, спадкоємна. — **Авт.**), однак у нас є дані, закріплені у процесуальних документах, що це можливо». Водночас заступник Генпрокурора стверджує інший «стовідсотковий» факт: діюча банда «перевертнів» уже скоїла низку тяжких злочинів. І навіть здійснила два замахи на членів слідчої групи Генпрокуратури. Щоправда, не зовсім зрозуміло, чому бандити обрали для розправи саме працівників ГПУ, адже Віктор Шокін «переадресував» відповідальність за знешкодження «перевертнів-2» на колег з інших силових відомств: «Це насамперед залежить від працівників МВС та СБУ — на них покладено знешкодження діючих груп».

(Закінчення на 4-й стор.).

Харківське держтелебачення наказало довго жити?

ІНЦИДЕНТ

Мабуть, уперше за піввіковий період свого існування Харківська обласна державна телерадіокомпанія призупинила телевізійне і радіомовлення. З п'ятниці на екрані замість звичних передач — німа заставка «Ми страйкуємо». Не виходять у ефір і радіопередачі. Рішення про страйк було ухвалено несподівано. З ранку трудовий колектив як звичайно прийшов на роботу, але вже до обіду провів збори, на яких і було прийнято безпрецедентне рішення — оголосити безстроковий страйк до повного, офіційного задоволення вимог страйкарів.

Що ж змусило харківських телевізійників і журналістів радіо піти на такі рішучі дії? На зібраній з цього приводу прес-конференції генеральний директор ХОДТРК В'ячеслав Новиков заявив, що колектив стомився від постійного тиску з боку керівництва підприємства «Держпром», де телекомпанія орендує приміщення для редакцій і телестудій, від бездіяльності місцевої влади в цій тривалій суперечці. Останньою краплею, що переповнила чашу терпіння, стало, очевидно, повідомлення підприємства «Держпром» про те, що воно припиняє подачу тепла телекомпанії у зв'язку з величезним боргом у комунальних платежах.

Борг у 1156406 гривень ТРК начебто визнає, але вважає його необґрунтованим і не один раз намагалася цей рахунок оспорювати в суді. В одному випадку рішення нібито було на її користь, в іншому — на користь підприємства «Держпром». Судовий процес затягнувся, йому не видно кінця і краю, а холодні батареї напередодні осінніх заморозків — річ цілком реальна і надто вже відчутна.

Керівник ПЕП «Держпром» Микола Чехунов (завідувач господарських справ обласної держадміністрації), навпаки, вважає свою вимогу законною і гадає, що ніхто, зокрема й телебачення, не повинне мати жодних пільг і зобов'язане платити за спожиті енергоносії за рахунками до копійки.

Треба сказати, що харківська телекомпанія, зі слів її керівника, єдина в Україні, що перебуває на умовах оренди. Вони для неї нестерпні, і всі кошти ідуть тільки на оплату рахунків. Колектив готовий узяти приміщення в оперативне управління, це коштувало б йому набагато дешевше, але такої готовності не висловлює обласна державна влада.

Чому? Чому вона так недбайливо ставиться до свого відеорупора? Це запитання видається мені основним і відповідь на нього може бути ключем до розгадки того, що відбувається сьогодні за заставкою «Ми страйкуємо».

Припущення перше. Обласну адміністрацію не задовольняє рівень роботи журналістів телеканалу. Не так давно там було здійснено значні кадрові перестановки, але вони істотно не вплинули на рівень телерадіомовлення. Отже, перестановки були не ті, і влада, мабуть, має намір ще повернутися до свого телеканалу, тим паче що незабаром президентські вибори. Благодатніший ґрунт для крутих змін, аніж страйкуючий колектив, важко придумати.

Припущення друге. Усі телевізійні частоти в регіоні давно поділено і роздано, але їх усім не вистачає. Особливо напередодні виборів. Чому не підібрати те, що так погано лежить? І приставка «держтелебачення» — навряд чи зупинить чиїсь ретельно продумані плани. Чималий борг — гарний аргумент, а страйк — і геть ідеальний привід розібратися з державним телеканалом, що здумав здіймати бунт на кораблі. Тим більше, що журналісти, напевно, вчинили необачно, не погодивши свої дії з буквою Закону і не попередивши про страйк бодай своїх господарів.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Як повідомив «Голосу України» директор Департаменту телебачення і радіомовлення Микола Дудка, Державний комітет звертався до представників влади різних рівнів, щоб розв'язати цю проблему, однак порозуміння між двома структурами так і не вдалося досягти. Микола Дудка зазначив, що, якоюсь мірою, телевізійники мають рацію, адже працюють в умовах, неприпустимих для державної ТРК.

Строковик служить, контрактник прицінюється

ПРИЗОВ-2003

З 1 жовтня в країні працюють військові призовні комісії. З 20 числа цього місяця вже триває відправлення новобранців до військових частин. Усього в цьому сезоні, відповідно до мобілізаційного плану, голову побриють під пілотку 41 290 юнаків.

Військо продовжує реформуватися. Його «світле майбутнє» має настати в 2015 році. Саме цього року вітчизняні Збройні Сили планують перейти на контрактну основу і стати професійними. З цього приводу пригадується один з хокейних матчів між командами СРСР і Канади, який вів відомий спортивний коментатор тих років Микола Озеров. Він увесь час називав радянських спортсменів — «наші хокеїсти», а канадських — «канадські професіонали». Хоча «наші» тоді грали краще.

Самим військовим термін «професійна армія» не дуже й подобається. Вони стверджують, що і нині в Збройних Силах служать професіонали, а не дилетанти. Але, схоже, професійною армія стане по оплаті праці військовослужбовців, а не за рівнем професіоналізму захисників Батьківщини. На сьогодні військовослужбовці за контрактом: солдати і сержанти, а їх 41,3 тисячі осіб, одержують у середньому приблизно 300—350 грн. А зарплата американського солдата-контрактника — тисяча доларів на місяць. Щоб хоча б наблизитися до такого рівня оплати і перейти на контрактну систему служби, українському війську потрібно 1,8 млрд. грн. на рік.

Ну, а поки що Збройні Сили поповнюють свої лави, закликаючи виконати конституційний обов'язок молодих громадян. І як колись, на жаль, далеко не всі юнаки прагнуть пройти школу життя на строковій службі.

Останніми роками армія перетворилася на робочо-селянську — і не тільки за соціальним добором кадрів, а й за рівнем культури, знань та інтелекту. Начальник Головного організаційно-мобілізаційного управління генерал-лейтенант Микола Матюх оголосив, що і цієї осені до лав ЗС України не призиватимуть хлопців, що не закінчили вісім класів. Генерал відзначив, що практично кожен третій призовник має нині лише базову загальну середню освіту, тобто 9 класів. Хвилюють військовиків і морально-ділові якості молодого поповнення. Так, майже сім відсотків юнаків, що досягли призовного віку, за результатами тестів професійно-психологічного добору, не придатні для проходження строкової служби. Боротьба з неграмотністю в армії стала можлива в зв'язку з її скороченням. У мобілізаційній практиці, схоже, вирішили використовувати закон діалектики «від кількості — до якості».

Ольга ВІТЕР.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

P. S. Військове відомство готує сюрприз майбутнім новобранцям. Воно розробляє стратегічний план, відповідно до якого термін строкової служби буде мінімізовано до 1 року.

ФОТОФАКТ

На ЗАТ «Чернігівська взуттєва фабрика «Берегиня» — вітчизняному лідері з виробництва дитячого взуття — щороку оновлюють асортимент моделей не менш як на 80 відсотків. Взуття виготовляють з натуральних матеріалів, воно має високу якість, що підтверджено і гарантовано багатьма сертифікатами відповідності.

На знімку: в одному з цехів чернігівської взуттєвої фабрики «Берегиня».

Фото Віктора КОШМАЛА (Укрінформ).

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

«Зелень» убиває столичну зелень

Відкритий лист голові Київської міської державної адміністрації п. Омельченку О. О.

Вельмишановний Олександре Олександровичу!

До вас звертаються представники наукової і творчої інтелігенції, бізнесмени, ветерани війни і праці, державні службовці, робітники і студенти.

Ми належимо до різних соціальних і вікових груп, займаємо різні, часом конфліктні політичні позиції. Але ми — кияни, ми любимо Київ.

Ви теж патріот Києва. Цю думку поділяє переважна більшість киян, що віддали місто у ваші руки. Дякуючи вам Київ став красивішим, і ми пишаємося наслідками нашої спільної праці.

Проте на тлі справді унікальних і масштабних перетворень у столицю прийшла біда (так, саме біда!) — Київ почав задихатися, нове будівництво вбиває його легені. Водночас змінюються обличчя і душа міста.

Проблема полягає в тому, що кращі в світі сади, парки, палісадники, бульвари, монастирські й дворові скверики, дніпровські схили — зменшуються і вмирають. Прибуткові будинки і готелі, стадіони і казино, офіси і тренажерні зали «закотковують» їх у асфальт, знищують київські каштани.

Одне слово, «зелень» убиває зелень.

Проект реконструкції «Олімпійського спорткомплексу» теж передбачає фактичне знищення оазису в центрі Києва. На дніпровських схилах планується створити розважальні інфраструктури. Втрачаємо билинні урочища Гончарі та Кожем'яки. Планується цілковите знищення зелених зон на Басейній та Еспланадній вулицях, на бульварі Лесі Українки.

Проблема назріла, а механізми її розв'язання не спрацьовують. Чому? Відповідь одна — дуже великі гроші «варяться» у сфері київського містобудування.

Звертаємося до вас, Олександре Олександровичу, з проханням зупинити вакханалію будівництва в центрі та в історичних місцях Києва. Потрібно щоб держава, як це заведено в цивілізованих країнах, заохочувала відмову від будівництва в паркових зонах.

До того часу поки ці питання не буде вирішено — жоден серйозний проект реконструкції міста не повинен впроваджуватися в життя без всенародного обговорення.

З повагою,
Петро ЩЕРБАНЬ, ветеран війни та праці, професор;
Василь СИДОРЕНКО, доцент, кандидат технічних наук;
Геннадій НІКІТІН, пенсіонер — всього 14 підписів.

Київ.

ЦІНИ І ЦІННОСТІ

Бюджет-2004: не проїдати, а інвестувати

Вчасний початок бюджетного процесу і прийняття відповідного законопроекту в першому читанні (достатню кількість голосів одержали лише з третьої спроби) тим не менше залишають чимало запитань. Що думають з цього приводу у Національному банку, який не менше зацікавлений у збалансованості державного бюджету на 2004 рік, ми розпитали у радника голови НБУ з макроекономіки Валерія ЛИТВИЦЬКОГО.

— Валерію Олексійовичу, як ви оцінюєте стан бюджетного процесу?

— Здебільшого, позитивно. Бюджет подали вчасно. І вже компенсували тижневу затримку з першим читанням. До другого — достатньо часу для доопрацювання. Вдалося здійснити важливу для бюджету корекцію частини податкового законодавства. Шанси на те, що основний фінансовий закон буде прийнято до кінця року, зросли. Тепер важливо не затягнути підготовку до другого читання, нормалізувати процедуру його обговорення. Ціна питання — в якості бюджету.

— А наскільки він якісний зараз?

— Більш-менш. Маємо вже добротну основу. Незначний дефіцит і спосіб його фінансування негативно не позначаться на стабільності гривні і споживчих цінах. Бо кошти від приватизації та зовнішні запозичення не є новою емісією. Дефіцит не монетизується, а отже, не загрожує інфляцією. За бажання його навіть можна зменшити, зробити нульовим або досяти профіцитного балансу щонайменше на 400 мільйонів гривень. Але ще раз наголошу: якщо дефіцит і залишиться, він не вплине на фінансову стабільність. Нераціонально спрямовувати його на поточне державне споживання. Якщо вже його зберігати, то варто подбати про те, щоб дефіцит був не лише безпечний для макропоказників, а й корисний для економічного зростання. Через це його доречно використати на інвестиції.

— А не можна на пропозицію Комітету ВР з питань бюджету збільшити його доходну частину?

— Як на мене, доходи, справді, можна збільшити. Після першого читання вони вже приросли на 2,8 мільярда гривень. Можна розраховувати ще на 1—1,2 мільярда, якщо скоригувати прогноз макропоказників.

Очікувана інфляція не повинна перевищувати наступного року п'ять відсотків. У нас є достатньо підстав для реалістичніших прогнозів і без більшого інфляційного податку. Проект держбюджету образований за курсом 5,42 гривні за американський долар. Гадаю, автори законопроекту недооцінюють міць українських грошей. Валютний курс занижено.

Звісно, уточнення цих двох показників може на пару сотень мільйонів зменшити доходну частину. Натомість майже один мільярд гривень доходів принесла б корекція прогнозу темпу приросту ВВП з 4,8 до 6 відсотків. Урядові розрахунки штучно занижують можливі масштаби зовнішнього і внутрішнього попиту. Я маю на увазі поступове покращення кон'юнктури на світових ринках. Крім того, не для красного слівця ми пообіцяли людям 13-відсотковий податок на їхні доходи, новий прожитковий мінімум, повернення боргів у заробітних платах. Усе це — споживчий попит. А потім, згадайте, теперішній бюджет спирався на 4-відсоткове зростання ВВП, але маємо значно кращий результат. Отже, 3,8—4 мільярди (з урахуванням 2,8 мільярда гривень і без коштів від приватизації) можна вишукати.

— А що, до речі, ви скажете про кошти від приватизації?

— Згідно з міжнародними стандартами бюджетного планування приватизаційна виручка є не доходом, але може використовуватися для фінансування частини державних потреб. Оскільки ці гроші не впливають на монетарні індикатори і не загрожують інфляцією, ними зручно фінансувати дефіцит бюджету. Але розумніше, звісно, спрямовувати на інвестиції. Додам ще. Я не радив би і «доточувати» доходи за рахунок якихось додаткових податків чи квазіподатків. Адже зазначені 2,8 мільярда гривень є платнею за рівномірніший податковий тиск на підприємства. Для тих, хто мав пільги чи преференції, податкове навантаження все-таки зростає. Їм до цього ще треба адаптуватися. Добре, що це враховано вже тепер, про що свідчить відмова від деяких торішніх екзотичних пропозицій на кшталт вилучення у підприємств до бюджету частини амортвідрахувань і прибутків. Але бажано посилити дивідендну політику з боку ФДМУ до державних часток на підприємствах державної та змішаної форми власності. На часі також посилити вплив держави на інвестиційне використання частини амортизаційних коштів. Справедливо відхилили додаткову платню за валютні обмінні операції з метою збільшити доходи Пенсійного фонду, однак не завадило б прийняти таке саме рішення про відсотки, нараховані за депозитними вкладами громадян.

— Що ви скажете про борги?

— Зовнішні запозичення надмірні, внутрішні — недостатні. Скоротити зовнішній борг на кілька десятків мільйонів доларів — дуже скромно. Слід прискорити прийняття рішення про повне або траншове повернення боргів МВФ, про що ми вже з вами вели мову. Навіть його повернення рівномірними частками упродовж року дасть змогу скоротити зовнішній борг на суму удвічі більшу, ніж пропонується проектом держбюджету на 2004 рік. Якщо вже брати у борг, то більше — на внутрішньому ринку.

Треба подбати і про реструктуризацію боргу, про повернення заборгованості з ПДВ (якщо є на те законні підстави), в будь-якому разі істотну частку цих боргів треба повернути 2004 року.

— Який буде внесок Нацбанку до бюджету?

— Вагомий. Ми у цьому зацікавлені. Від збалансованого бюджету залежить ефективність монетарної та валютно-курсової політики НБУ. Тому ми підтримаємо доходи бюджету здійсненням добротної грошової політики. НБУ і надалі гарантуватиме стабільність гривні. Продовжимо реформування банківської системи, посилимо нагляд за надійністю роботи банків. Ми — за збільшення обсягів кредитування громадян, що стимулюватиме розширення споживчого попиту, а отже — економічне зростання. Ми не збираємося згортати кредитування, а з ним і рефінансування. А зароблені нами доходи (після вирахування видатків) підуть до бюджету. Розмови про те, буцімто банківська система тепер має надлишкову ліквідність, — пусте: банки мають ліквідність, яка адекватна періоду економічного зростання і відповідному попиту на гроші. Інша річ, збільшення кредитних ресурсів не повинно провокувати нарощування непрацюючих кредитів. А отже маємо дбати і про їх вчасне повернення. Сподіваємося, що реструктурований урядовий борг (з валютною часткою включно) почнуть обслуговувати, і держбюджет одержить відповідні доходи. Слід також спільними зусиллями уряду та НБУ запобігти виникненню пауз в обслуговуванні процентних облігацій внутрішньої державної позики 2000 року, що зменшило доходи і Центробанку, і уряду минулого дефляційного року. Отже, Нацбанк підставить своє надійне, як завжди, плече бюджету-2004 і через підтримку економічного зростання, і безпосереднім перерахуванням своїх доходів.

Сергій ВЛАД.

ФОТОФАКТ

Жовтень. Не встигли.

Фото АФП.

СУСПІЛЬСТВО

Ярослав СУХИЙ: «У парламенті часом аж кричу, переконуючи уряд чи колег»

ХТО Є ХТО

Із досьє «ГУ».

Ярослав СУХИЙ. Народний депутат України по 79-му виборчому округу (Запоріжжя). Народився 1951 року в селі Оришківці на Тернопільщині. У 1974-му закінчив Львівський державний університет за спеціальністю історія та суспільствознавство. Працював на викладацькій, комсомольській та партійній роботі. До обрання народним депутатом на довиборах у 2000 році — заступник генерального директора ВАТ «Мотор Січ». У парламенті працює на посаді секретаря Комітету ВР з питань соціальної політики та праці, член фракції СДПУ(о). Безпартійний. Одружений, має двох доньок та двох онуків.

— Коли до Верховної Ради приходять керівники великих підприємств, одразу напрошується запитання: що лобіювати?

— Маленька ремарка: я прийшов до парламенту з посади заступника гендиректора ВАТ «Мотор Січ», доцента кафедри політології Запорізького національного технічного університету та ведучого телепрограми «Критерії влади» регіональної телекомпанії «Алекс». А йшов у народні депутати з конкретним наказом трудових колективів ВАТ «Мотор Січ» та АНТК ім. О. Антонова, київського заводу «Авіант» та Харківського авіаційного заводу: переконати сесійну залу і провести закон про державну підтримку вітчизняного літакобудування. Завдяки прийняттю цього законопроекту лише на «Мотор Січі» за період з 2000-го по 2003 рік подвоєно прибутки і налагоджено виробництво принципово нових видів авіаційних та ракетних двигунів.

— А тепер, коли цю обіцянку виборцям виконано, що відстоюєте?

— Найголовніше завдання — ув'язати вирішення соціальних питань та економічне зростання України. У соціальному комітеті вже третій рік працюю над реформуванням системи оплати праці. І в парламенті часом аж кричу, переконуючи уряд чи колег у сесійній залі: не буде сильної соціальної політики — і надалі перебуватимемо на задвірках Європи.

— Очевидно, в окрузі люди здебільшого звертаються до вас із соціальними проблемами...

— Найбільше запитують про поведінку Президента, Прем'єр-міністра та інших відомих постатей політичного олімпу. Адже в очах людей я представляю владу загалом. Я був, є і залишуся прихильником мажоритарної виборчої системи. Людям потрібно знати і бачити свого депутата. На мій погляд, треба прийняти законопроект про відкликання депутатів, надавши виборцям право позбавляти мандата депутата, який не працює в окрузі. Для мене особисто розмови з простими людьми — це найкращий канал зворотного зв'язку. Хоча нелегко витримати таку величезну зливу людських проблем і нещасть. Я з дитинства займався спортом, мав високі регалії у боксі й ніколи не скаржився на серце. Але після перших прийомів в окрузі почувався кепсько. Інколи людям просто більше немає до кого піти. А дехто потребує лише, щоб їх вислухали.

— У парламенті минулого скликання ви входили до фракції «Трудова Україна», нині — до СДПУ (о). Чому змінили фракцію, але не вступаєте до жодної партії?

— Пам'ятаю, як у далекому 1976-му, коли служив в армії, став комуністом. Дуже хотілося належати до партійно-політичної еліти Радянського Союзу. Я робив партійну кар'єру і був щирим комуністом до 1991 року, до ГКЧП. Відтоді в жодну партію не вступав. У минулому скликанні фракція «Трудової України» мене влаштовувала спрямованістю на реформування економіки, до неї входили близько 30 колишніх керівників потужних підприємств. У новому парламенті також хотів увійти до «Трудової України», але спочатку існувала лише мегафракція блоку «За єдину Україну», а в ній я себе не бачив. Не розумію блокування. Повинна бути чітка й зрозуміла партійна ідеологія. Мені близька ідеологія соціал-демократів, тому й опинився в їхній фракції.

— У переломному 1991 році ви працювали на високій партійній посаді — першого секретаря Тернопільського міськкому КПУ. Напевно, це не могло не позначитися на вашій подальшій долі та світогляді...

— Я працював першим секретарем міськкому лише сім місяців і був першим «місцевим» на цій посаді. Мій дід був січовим стрільцем, мамину родину заслали до Красноярського краю, а батькову — винищили бандерівці. Така вже історія Західної України! Я сприйняв здобуття України незалежності, але після розпуску Компартії мої доньці-п'ятикласниці у школі казали, що це її батько закривав церкви, висилав людей до Сибіру, організовував голодомор. А коли моя дружина, медсестра у дитячому садку, прийшла на атестацію, рухівці виставили їй пікети з плакатами «Ганьба Сухому!». Я не міг ніде влаштуватися на роботу. Одна газета навіть оголосила конкурс: хто першим побачить Ярослава Сухого на біржі праці, тому — бочка пива. Тож «грачував» на старенькому «Москвичі», насунувши на лоба кепку і піднявши комірець. Якось мене впізнала моя колишня студентка, яку підвозив, почала плакати, тикати більше грошей... І, повернувшись додому, я сказав дружині: «Все. Не можу».

Моя родина переїхала до Криму, де влаштувався директором пансіонату «Мотор Січ». До речі, коли в Алушті наша україномовна донька пішла до російської школи, ніхто не дражнив її «хохлушкою». Згодом мене запросили на посаду заступника генерального директора «Мотор Січі». Так опинився в Запоріжжі. На президентських виборах 1994-го та 1999 року був довіреною особою Президента України Леоніда Кучми (і досі про це не шкодую). А до парламенту обраний на довиборах після смерті депутата Олександра Кузнецова, котрий помер прямо в сесійній залі. Якщо відверто, не сподівався, що запоріжці оберуть народним депутатом мене, західняка.

— А де нині ваш дім?

— У Києві й досі почуваюся, як у відрядженні. Держава дала у столиці двокімнатну квартиру, маю помешкання і в Запоріжжі. Дружина працює там старшою медсестрою в дитячій поліклініці, там живе і моя донька. У Києві не входжу до жодних політичних угруповань та «тусовок». Але вважаю: мені пощастило на зустрічі з хорошими людьми, бо знову отримав шанс повернутися до великої політики. І, як можу, допомагаю людям.

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Відсутність новин — не новини. Але вражає

ДУМКА ОГЛЯДАЧА

(Початок на 2-й стор.).

Пан Шокін не уточнив, як саме екс-начальник «наружки» Пукач причетний до «справи Гонгадзе», але не відмовився прокоментувати публікацію на сайті «України кримінальної» нових листів Ігоря Гончарова, написаних ним у СІЗО. Коментар дуже лаконічний: для ГПУ в цих листах немає нової інформації.

Припускаю, що не всі читачі «ГУ» обізнані зі спадщиною, яку залишив по собі колишній убозівець. Інтернет — поки що розкіш, а не засіб інформування кожного українця. Тому наведу кілька уривків із листів Гончарова, які нині подає «Україна кримінальна».

«27.03.03 через сильні болі у шлунку й ногах мене носили на ношах у слідчий відділ СІЗО 13 м. Києва, де старший слідчий Генпрокуратури Г. намагався примусити мене давати неправдиві свідчення. На мої прохання викликати хірурга для надання мені медпомоги Г. відповів відмовою, сказав, що я спочатку повинен дати ті свідчення, які він мені продиктує, а потім до мене викличуть хірурга.

Також Г. погрожував мені тим, що я помру в медчастині СІЗО, якщо кому-небудь розповім про те, що мені відомо про викрадення журналіста Г. Гонгадзе...

Коротко повідомляю, що член угруповання злочинного авторитета «Киселя» — Нестеров Юрій разом з двома працівниками спецпідрозділу «Сокіл» при УБОЗі м. Києва і працівником відділу УБОЗ м. Києва на Московській площі, використовуючи інформацію УКР (управління кримінального розшуку — «УК») МВС України, викрали у вересні 2000 року на бул. Л. Українки журналіста Гонгадзе і під приводом доставки його в міліцію відвезли на один із складів у Московському районі м. Києва, де піддали тортурам через придушення зашморгом (саме так Нестеров любив катувати затриманих ним раніше за вказівкою УБОЗ бізнесменів) з метою дізнатися ім'я замовника статей, написаних журналістом проти депутата ... Зі слів Нестерова, у журналіста з'ясовувались його контакти з депутатами... Під час катувань придушенням журналіста було вбито, тіло його відвезено далі в лісосмуги в бік селища Українка. Деталі цього злочину і запис диктофонних ро... (літер немає) Нестерова у мене (запис обірвався)...

Замовлення на викрадення Гонгадзе був одержаний, за словами Нестерова і його знайомих з УБОЗ, від міністра ... Генерала А., котрий керував операцією з викрадення, терміново перевели на роботу в...

Цей А., коли мене затримали, запропонував свободу в обмін на ті матеріали, що я і мої друзі зібрали по Гонгадзе... Я не пішов з ним на змову, т. я. одержавши всю інформацію, мене відразу вбили б...

Тому мою заяву по Гонгадзе про викрадення його працівниками «Соколу» (УБОЗ) з Московської площі і «кисилевцем» Нестеровим, можна передати Єльцову тільки у разі моєї смерті. Тоді він може їх опублікувати, і тоді мій товариш із СБУ передасть йому зібрані матеріали аудіо і відео із затримання і допитів Гонгадзе...»

Повторюю, це лише вибрані місця з «вимушеної творчості» «своєчасно померлого» очевидця. Якщо в них немає нічого нового для ГПУ — чому «справу Гонгадзе» досі не розкрито? Адже це ми розставили крапки після першої літери у згаданих прізвищах. В оригіналі все написано чітко. Чому Пукач після ганебного за тривалістю і результатами слідства виявився «найбільшим уловом», якщо там, на Різницькій, їх нічим здивувати не можна? І скільки вони дивуватимуть нас —то «новими» вбивцями Александрова, то діяльністю «нових» перевертнів, то «новими» заявами про завершальну стадію слідства у «справі Гонгадзе»? Чи не вийде так, що й «новий Пукач» з'явиться, якщо не вдасться довести, що цей, арештований, причетний до вбивства Георгія?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Влада над лідерами не гарантує влади над народом

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

Учора в Івано-Франківську знову схрестили свої «рапіри» дві депутатські фракції — «Злагода» і «Наша Україна» під час чергового раунду сесії обласної ради. Засідання сесії 18 вересня далі затвердження порядку денного не просунулося. Каменем спотикання стала заява, ініційована депутатською фракцією «НУ» (голова Богдан Борович), в якій засуджувався вступ України до ЄЕП. «Нашоукраїнці» наполягали, щоб цей документ як архіважливий для суверенітету України став першим пунктом порядку денного сесії і був прийнятий поіменним голосуванням як заява обласної ради. Але пропозиція розпочати роботу сесії з прийняття такої заяви не набрала потрібної кількості голосів. Після кількох тайм-аутів, під час яких «нашоукраїнці» висунули ультиматум: або цю заяву буде розглянуто першою в порядку денному, або вони покидають сесійну залу. Але сталося так, що сесію першими залишили представники фракції «Злагода».

1. «Криве» дзеркало

Кількісно в обласній раді, яка складається з 95 депутатів, переважає фракція «Злагода». У ній, за даними обласного управління юстиції, зареєстровано 48 осіб, а в «НУ» — 41. Шість депутатів офіційно залишаються позафракційними, серед них і голова облради Василь Брус і голова обласної державної адміністрації Михайло Вишиванюк. Якщо врахувати, що у «Злагоді» є чимало підлеглих Михайла Вишиванюка по «службі», а голова обласної ради до цього був першим заступником голови облдержадміністрації, то неважко здогадатися, хто насправді має вплив на цю фракцію і загалом на раду. Втім, політичний розклад сил в обласній раді, як і загалом у владних кабінетах, оглядачі схильні вважати кривим віддзеркаленням реальності. Бо про політичні уподобання прикарпатців найкраще свідчать результати голосування за списки політичних партій на минулих виборах. Беззмовним лідером тоді був і залишається політичний блок Віктора Ющенка «Наша Україна». На виборах 2002 року він зібрав на Прикарпатті понад 75 відсотків голосів. Ще майже десять відсотків голосів припало на БЮТ, а решту по кілька відсотків поділили між собою провладний блок «За ЄдУ», СПУ, СДПУ(о) і КПУ. Власне, згадані політичні сили і нині залишаються найбільш «живими» на Прикарпатті. Інші (а в області всього зареєстровано понад 70 обласних організацій політичних партій) не виявляють або майже не виявляють ознак політичного життя і, очевидно, прокинуться лише на період президентських виборів.

2. Лідери симпатій прикарпатців

Найпотужнішою політичною силою на Прикарпатті є, безумовно, блок «Наша Україна». Її обласний штаб очолює Зіновій Шкутяк, який, до речі, вже вдруге впевнено переміг на виборах Івано-Франківського міського голови, незважаючи на жорстку боротьбу з конкурентами. Блок на Прикарпатті є наймасовішим і об'єднує дев'ять партій правоцентристського і правого спрямування.

Сюди входять обласні організації партій Народний рух України, КУН, ПРП, УНП, Ліберальної партії України та інші. На обласному рівні до блоку не ввійшла обласна організація Республіканської Християнської партії, зате ввійшли її Івано-Франківська міська і районні.

Звичайно, найбільш укоріненою у свідомість прикарпатців є партія Народний рух України. Подолавши певну кризу під час звітно-виборної кампанії, коли пост голови довго не могли поділити між собою троє авторитетних людей, НРУ активізувався, особливо в молодіжному середовищі і серед інтелігенції. З приходом до керівництва обласним НРУ народного депутата України Романа Ткача організація розгорнула потужну кампанію за повернення «старих» рухівців і поповнення його молодими кадрами. Лише за літній період поновили своє членство в Русі понад 200 осіб. А організації «Молодий рух» нині активно діють у Рогатинському, Тисменицькому районах, у містах Коломиї та Івано-Франківську, на стадії формування у Долинському районі і місті Калуші. Сьогодні в цій обласній організації налічується понад чотири тисячі членів. Вона має організації в кожному районі і містах обласного підпорядкування, а також близько 300 первинних осередків.

Ще одна підвалина блоку «Наша Україна» — обласна організація Української народної партії (голова завідувач міськво Калуського міськвиконкому Олександр Челядин), яка утворилася внаслідок об'єднання частини ДемПУ, що відкололася від ДемПУ Ганни Антоньєвої, з Українським народним рухом Юрія Костенка. До речі, одним із ініціаторів такого кроку була саме Івано-Франківська обласна організація ДемПУ.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Друге місце за політичними симпатіями прикарпатців посідає Блок Юлії Тимошенко, який очолює завідувач кафедри Національного технічного університету нафти і газу Дмитро Шлемко.

3. Координують свої дії

Щодо обласних організацій партій, які на виборах входили до блоку «За єдину Україну», то після його розпаду їх намагається згуртувати ПКР — Політично-координаційна рада, яку очолює голова обласної організації РХП Ігор Банах. На чолі майже всіх цих партій — високопосадовці. Так, обласні організації Аграрної партії очолює заступник голови ОДА Богдан Костюк, Партії регіонів — ще один заступник Ігор Зварич, НДП — начальник управління Державного казначейства України в Івано-Франківській області Ярослав Арабчук, Партії промисловців і підприємців України — голова правління ВАТ «Виробничо-торговельне швейне підприємство «Галичина» Остап Дзеса і т. д.

Начебто самодостатнім політичним острівцем у цьому політичному морі намагається видаватися обласна організація СДПУ(о), яку нині очолює проректор Прикарпатського університету імені В. Стефаника Володимир Великочий. Це партія, яка має значні претензії на владу, що йдуть від її центрального керівництва. Однак після трагічної загибелі її лідера, заступника голови ОДА Миколи Шкрібляка, організації нелегко компенсувати цю втрату. Водночас у народі ця партія й далі стійко асоціюється з приналежністю до олігархічних кіл.

Лівий спектр партій на Прикарпатті поки що не вельми впливовий. Сюди належать обласні організації СПУ і КПУ. Хоч загалом СПУ сьогодні і не виявляє на місцевому рівні великої політичної активності. Але аналітики вважають її потенційно життєздатною, оскільки її ідеї знаходять підтримку серед населення. Водночас вони зауважують, це можливо лише за певних обставин, зокрема, коли лідер партії Олександр Мороз і далі ставатиме «більш українським». Обласна організація КПУ, власне, на Прикарпатті відома лише своїм лідером — народним депутатом України Пилипом Буждиганом, і зрідка нагадує про себе акціями, які проводить до червоних дат календаря, а також проти «гноблення трудящих», на які збирає кількасот учасників, здебільшого пенсійного віку.

«Бродіння умів», яке відбувається в народі, не відображено в реальній владі. Про домінування «нашоукраїнців» у владних структурах можна говорити лише у кількох районах, зокрема в Калуському, і містах Калуші та Коломиї. У решті часто — патова ситуація, коли жодна із сторін не має достатнього впливу для прийняття рішень, що ускладнює її роботу. Характерно, що міськими головами усіх великих міст — Івано-Франківська, Коломиї, Калуша, яких обирав народ, стали «нашоукраїнці». Звісно, що така розстановка політичних сил у радах — від обласних до сільських — нерідко призводить до протистояння.

4. «Ахіллесова п'ята»

Усі партії не мають своїх інформаційних видань. Фінансово сильніші партії, які мають кошти на політичну рекламу, висвітлюють свої погляди через існуючі ЗМІ. Безумовно, спрацьовує і таке поняття, як прихильність тих чи тих ЗМІ до конкретних партій. Але більшість ЗМІ через свою фінансову залежність здебільшого ілюструє погляди влади на політичну ситуацію.

Офіційними джерелами фінансування майже у всіх організаціях називають внески і благодійні пожертвування. Але внески — це суто умовне поняття, бо за ті кошти навряд чи можна утримувати навіть свої політичні структури. Щодо внесків спонсорів, то їх ніхто не афішує. Благодійники не хочуть, щоб світилося їхнє ім'я поряд з якоюсь партією.

Цікаво, що за долю селян начебто переживають багато партій. Але, як правило, у селах про них не знають і їхньої турботи не відчувають. Більшість партій очолюють представники інтелігенції, якщо під нею розуміти працівників інтелектуальної праці. Але наразі, який відсоток інтелігенції чи робітничого класу у політичних партіях, невідомо. Авторитетних соціологічних установ на Прикарпатті нема. Можна говорити лише про спроби проводити соціальні дослідження, але професійністю вони не відзначаються.

Загалом, як досить влучно сказав один з місцевих політологів, влада Прикарпаття має владу над лідерами, але лідери не мають влади над народом. І останнє, мабуть, «ахіллесова п'ята» прикарпатського політикуму.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Справа Гонгадзе обросла першим арештом. Правоохоронці затримали колишнього начальника Департаменту кримінального розшуку МВС

Ювілей першої ластівки

УРОЧИСТОСТІ

Нинішній жовтень для Кіровоградського базового медичного коледжу пам'ятний одразу двома датами — 75-річчям самого навчального закладу і 216-річчям з дня заснування на Єлизаветградщині медико-хірургічної школи, ідея створення якої належала князю Григорію Потьомкіну. Ставши першою ластівкою на півдні Росії, школа проіснувала лише десять років, підготувавши за цей час 255 лікарів і підлікарів (була, з'ясовується, така посада). Якщо зважити, що за все XVIII століття на лікарів вивчилося близько 2000 осіб, то цифра досить велика. Тим більше що майже кожен випускник залишив про себе добру славу лікаря. Серед них професори Сергій Неміров, Андрій Чорба, Антон Бистроглазов.

Особливе місце в цьому списку посідає Єфрем Мухін. Професор московського університету, перший головний лікар Голіцинської лікарні, Єфрем Йосипович здобув популярність як основоположник анатомо-фізіологічного напряму в медицині та як учитель знаменитого хірурга М. І. Пирогова.

Наприкінці тридцятих років минулого століття, коли в СРСР бушували епідемії, спричинені збільшенням кількості інфекційних захворювань, гостро постало питання підготовки середнього медперсоналу. Для вирішення цього завдання в жовтні 1928 року в Кіровограді відкрилася медпрофшкола. Відтоді навчальний заклад не працював тільки під час війни. Та й то через те, що місто окупували німці, а учні опановували науку порятунку пацієнтів на фронті.

У 1956 році школа отримала статус училища, а в 2000-му стала коледжем. Сьогодні на п'ятьох його відділеннях навчається 1100 студентів, функціонують відділення післядипломної освіти і довузівської підготовки.

Останні п'ять років для кіровоградців стали воістину революційними. Силами викладачів, студентів, спонсорів удалося відкрити комп'ютерний клас, оснастити 16 навчальних кімнат, три лекційні і п'ять тренажерних залів. Обладнати 18 кабінетів на клінічних базах. Віднині тут немає проблем з аудіо-, відеоапаратурою, оргтехнікою, літературою. Наявність міцної матеріальної бази і висококопрофесійного викладацького колективу, яким керує справжній ентузіаст своєї справи Петро Сидоренко, дають змогу вести навчальний процес за найновішими формами і методами.

За 75 років існування навчального закладу тут підготовлено більш як 25 тисяч фельдшерів, акушерок, медсестер, фармацевтів, зубних техніків, лаборантів. Серед них були і представники зарубіжних держав. Значна частина випускників залишилася працювати в обласних медустановах. Але багато хто продовжив освіту в університетах і академіях. Більш як 40 осіб захистили кандидатські і докторські дисертації. Чимало серед випускників відомих, заслужених лікарів України: Тамара Гришина, Микола Єсаулов, заслужений вчитель України, колишній директор коледжу Петро Колечкін. З гордістю тут називають і ім'я випускника, а нині — народного депутата Верховної Ради України трьох скликань Ігоря Шарова.

Торжество з нагоди ювілею Кіровоградського медичного коледжу зібрало разом багатьох шанованих людей. Вітання іменинникам надіслали Голова Верховної Ради України В. Литвин, Прем'єр-міністр В. Янукович, віце-прем'єр-міністр Д. Табачник, Міністр охорони здоров'я А. Підаєв. Колектив коледжу нагороджено Почесною грамотою Кабінету Міністрів.

У торжествах узяли участь керівник депутатської фракції політичних партій Промисловців і підприємців та «Трудова Україна» Ігор Шаров, народні депутати України, члени фракції Олександр Єдін, Михайло Поплавський, народний депутат Олександр Біловол, голова Кіровоградської обласної держадміністрації Михайло Чорновіл, голова Кіровоградської міськради Микола Чигрин, депутати міської й обласної рад.

І. Шаров вручив винуватцям торжества 30 почесних грамот і грошові премії від Міжнародного благодійного фонду «Україна», співголовою якого він є. Крім того, Ігор Федорович повідомив, що п'ять кращих студентів буде нагороджено унікальною відзнакою — ювілейною срібною гривнею з особистим підписом Голови Національного банку України Сергія Тігіпка.

Світлана ЛОБУС.

На знімку: народні депутати серед учасників урочистих зборів на честь ювілею.

Возвеличмо свої степи, не принижуючи чужих гір

*Залишаючи Україну у зв'язку із завершенням своєї дипломатичної місії, Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Казахстан **Равіль ЧЕРДАБАЄВ (на знімку)** дав інтерв'ю нашій газеті:*

— З Україною для мене пов'язано багато чого. Мій батько під час війни форсував Дніпро, визволяв Київ і ще чотирнадцять українських міст, тому мої перші асоціації з Україною — листи-трикутники з фронту. Наші народи дуже поєднані один з одним. У нас спільні корені й історія. Доля більш як трьох мільйонів українців пов'язана з Казахстаном: війна, цілина, освоєння космосу... Відповідно до останнього перепису в Казахстані проживають 550 тисяч українців. І я збираюся займатися питаннями, що стосуються інтересів України, продовжуючи свою дипломатичну роботу на батьківщині.

З 1999 року, коли я приступив до роботи в Києві, зроблено чимало: створено десятки спільних підприємств, відкрито торгпредства, почесні консульства Казахстану. Україна і Казахстан мають грунтовну договірно-правову базу. З кожним роком збільшується товарообіг. У нинішньому році він буде не нижче 700 млн. дол. З Казахстану сюди йдуть енергоносії, газ, нафтопродукти, зерно. З України — устаткування і запасні частини для потреб паливно-енергетичного комплексу, літаки, вертольоти і багато іншого. Проте я вважаю, що використано далеко не весь потенціал для співробітництва. У нас є величезні можливості в транспортній, енергетичній і нафтогазовій галузях. Коротше кажучи, непочатий край роботи. Торік зовнішній товарообіг Казахстану становив 16 млрд. дол. 50 відсотків цієї суми припадає на країни СНД. З них на суму більш як 5 млрд. дол. закуповується устаткування для ПЕК. А з України ми його закуповуємо всього на 150 млн. дол. Це дуже мало. Адже ми можемо мати 4—5 млрд. дол. товарообігу тільки на устаткуванні і запчастинах для ПЕК.

— На п'ятому засіданні міждержавної комісії України і Казахстану казахстанська сторона виявила зацікавленість в участі в експлуатації «Одеса—Броди». Чи побачимо ми всетаки казахську нафту?

— Так, є принципова згода керівництва: будь ласка, ми готові наповнити українську трубу, але фактично домовлятися між собою повинні не президенти, а компанії, які цим займаються. У Казахстані завершився процес приватизації. В нас більш як 85 відсотків господарських суб'єктів — приватники, що дають більше 80 відсотків ВВП. Казахстан добуде цього року близько 50 млн. тонн нафти. Нам достатньо для внутрішніх потреб 10 мільйонів. Решту будемо експортувати. Куди? Ми знаємо, що з Казахстану нафта піде й у бік Європи. Наскільки буде для цього привабливий «Одеса—Броди», залежить від того, які умови запропонують українські компанії. Якщо це буде дорожче, ніж танкерні чи залізничні перевезення, то, звичайно, нафта туди не піде. Нині йдуть активні переговори.

— Чи дискутується в Казахстані так гостро і широко, як і в Україні, тема Єдиного економічного простору?

— У нас немає суперечливих думок стосовно ЄЕП. Ми зацікавлені в експорті своєї продукції, що утруднений через відсутність відкритого виходу через море на світовий ринок. Приміром, проходження тонни нафти залізницею по території Казахстану коштує від 6 до 8 доларів, по Росії — від 17 до 23, а українською територією — від 8 до 12 доларів. Тобто виходить, на тонну нафти йде націнка від 43 до 50 доларів. Додайте ще й акцизи, податки, митні тарифи... Створення ЄЕП дає нам можливість зняти додаткові оплати на шляху просування наших товарів. Тому казахстанці — «за» ЄЕП, і ми є одними з тих, хто дбає про цю справу.

— Чи є у вас побоювання, що у зв'язку з нинішньою кризою в україно-російських відносинах через Тузлу ЄЕП може не відбутися?

— Тоді виходить, що всі відносини, які до Тузли були в Росії й України, один цей факт може перекреслити? Ні. Вважаю, те, що сталося, — це непорозуміння, і воно не вплине на економічну інтеграцію. Тільки якщо питання рубати з плеча, проблема Керченської протоки може змусити по-новому подивитися на взаємини і вплинути на створення ЄЕП. Навряд чи так хтось робитиме. В Україні розуміють, що треба все осмислити. Думаю, що найближчим часом конфлікт буде розв'язано. А що ви гадаєте, вступ до Євросоюзу — простіший? У нього теж свої правила. Якщо до всього підходити з побоюванням, то тоді не треба жодних переговорів. Потрібно відгородитися від усіх. Інше питання, що правила гри треба чітко визначити. У нас у Казахстані дипломати кажуть: «Возвеличмо свої степи, не принижуючи чужих гір». На мій погляд, такою і має бути політика.

Яна СТАДІЛЬНА.

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

Утопія для пензля

Минув 121 рік від дня народження Михайла БОЙЧУКА

Поняття «бойчукізм» до певного часу вживалося виключно зі знаком мінус. Тоді, коли якесь мистецьке явище не вкладалося під лекала соціалістичного реалізму. Останніми роками туман навколо художників-бойчукістів, яких покарали аж надто жорстоко, потроху розвіявся.

Їхній духовний батько — Михайло Бойчук — безумовно, феномен. А феномен, як щось аномальне, «неїстівне», перший потрапляє під гарячу праску. І через незручність для придворних цінувальників явищ культури, і через складність творчого продукту для споживання можновладцями.

У Михайла Бойчука все, як у звичайного феномена. Надто багато намішано в одній натурі. Надто розпорошений образ, безмежно суперечлива творчість — без диктату епохи не обійшлося. До того ж плоди сільського виховання (народився у родині землевласника 1882 року в селі Романовичі під Тернополем), наука найліпших європейських художніх шкіл (студентство у Краківській, Мюнхенській, Віденській академіях мистецтв, 1899—1905 роки). У Парижі Михайло Львович бачився з мексиканським монументалістом Дієго Ріверою: художня критика вважає їх творчими паралелями. Пізніше — львівство (визначення свого роду спільної релігії тих, чий шлях пролягав через містонаркотик). У Львові Бойчук купався у ностальгії за минулим: реставрував середньовічний живопис. Після громадянської війни (Бойчук був інтернований на Уралі як австрійський підданий) опинився в Києві. Місто того часу відповідало його бунтівним поглядам і несподіваній селянській меланхолії в по-революційному еклектичній творчості, що народжувалася від небайдужості до ренесансу, фолку, модерну. І до великого та жахливого Жовтневого перевороту.

Авторка цих рядків ніколи не належала до фанатів Бойчука. Навіть не тому, що чужий за колористикою, манерою, якоюсь затиснутою пристрастю... Антизаслуга — в тенденційності, котра завжди на шкоду будь-якому мистецтву. І навіть доба суцільного суспільного катаклізму — не виправдання.

Коли Бойчук став викладати, це давало вихід схильності до теоретизувань, надзвичайно модній у перші десятиліття XX століття. Михайло Львович, врешті-решт, визначився з духовними пріоритетами. Він перекреслив для себе верховенство сексу і голоду (принаймні йому так здавалося), про які галасували на кожному кроці. Обрав за основу вічні архетипи, недоторканні цінності — землю, материнство, працю, людину... (Чим поганий революціонер?) Як правдивий українець, вважав значущими мотивами творчості жаль, воду, повітря.

Робота Михайла **БОЙЧУКА «Дівчина».**

Наприкінці горезвісних тридцятих Бойчука та його сподвижників (І. Падалку, В. Седляра) розстріляли. «За співпрацю з іноземними розвідками». Разом з ними закатували й дружину — художницю Софію Налепінську, котру він свого часу, після тривалого спільного життя, замінив на іншу даму. Ось воно, ігнорування питань статі...

Та проколовся не лише на цьому. Кожен, хто претендує на роль «солі землі», рано чи пізно входить у протиріччя з іншими, кого також ця роль спокушає. А коли йдеться про ідеї революційні, тобто утопічні за своєю сутністю, боротьба точиться не на жарт. І вже не теоретична, а кривава. Дерев'яна шабля ліричного пастельного неоселянина, що мріє про новий ренесанс, смішна перед гвинтівками й маузерами. Крім того, будь-які утопії безсилі перед ревізіями часу. Життя ідеї — короткий відрізок між спалахом та смертю.

Місце для творчості — зовсім в іншій площині. Перемога Бойчука в тому, що він устиг знайти цю площину для своїх нетлінок. Він поєднував непоєднуване. Приміром, створював фрески для казарм у Луцьку, в одеському санаторії, Київському кооперативному інституті... Найавторитетніші арт-енциклопедії світу згадують Бойчука-величину з повагою.

Разом з митцем пішла у небуття більшість його творінь. Якщо не зважати на попередні розмірковування довкола цієї короткої та загадкової долі, можна знайти і простіше тлумачення розвитку подій. На його місці міг бути хтось інший. А дамоклів меч сталінізму обминав значно неблагонадійніші постаті.

У Владислава Броневського є рядки: «Цьому світові я не піддамся»... Михайло Бойчук по-своєму не піддався: принаймні тоді, коли під час останнього «зізнання» у катівні дозволив собі блазнювати.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Фото Рейтер.

ФОТОФАКТ

На конкурсі і поза конкурсом

На конкурсі «Міс Схід», фінал якого відбудеться наступного місяця, Віда Самадзаї представляє Афганістан. Таких оголених афганських жінок поки що можна побачити тільки на конкурсі краси. Минуло вже два роки, як у країні повалено режим Талібану. Проте традиції не підвладні змінам у керівництві країни. І красу афганської жінки поки що може оцінити лише її чоловік. Решті — вхід під чадру заборонено.

Фото АП.

Хто зробить їх щасливими

Презентація Міжнародної програми «Сліпі «котенята» України» відбулася у Київській школі-інтернаті № 5 для сліпих дітей. Туди з'їхалися директори шкіл з усієї країни.

Для гостей вихованці школи-інтернату влаштували чудовий концерт і виставку власних робіт. Надзвичайно талановиті діти нічим не відрізняються від інших, і тільки очі вказують на їхню ваду.

В Україні навчається більш як 5600 сліпих та слабозорих учнів. Сумна статистика — доказ того, що це біль не окремих людей, а всієї нації. На жаль, ми не можемо дарувати діткам щастя бачити сонце і барвисті квіти. Але у наших силах дати відчути їм тепло людської душі і щирої турботи, а також запобігти зростанню проблем із зором.

Саме цим опікується з 2001 року фонд «Українське народне посольство», який дбає про харчування, лікування, навчання, літній відпочинок та щоденний побут сліпих дітей.

В Україні функціонує 29 шкіл для слабозорих та 6 — для сліпих дітей. І кожна з них має безліч специфічних проблем, які давно потребують розв'язання.

Бракує найнеобхіднішого — матраців, подушок, постільної білизни, одягу, взуття, їжі. Давно вже застаріло

медичне обладнання, дуже дорогими стали окуляри. Більшість викладачів вже пенсійного віку, а зміни — катма. Кому тут працювати, якщо педагогічні інститути не готують учителів для таких закладів.

Гостро не вистачає підручників. Якщо звичайні школи ними забезпечені на 75 відсотків, то школи-інтернати не мають їх узагалі. Йдеться про особливі, брайлівські видання для сліпих. «Букварик» не видавався вже п'ять років, а українська література поготів. Школи намагаються виходити із ситуації самотужки: купують папір і разом з дітьми проколюють дірочки для читання. Але після 5—6 разів користування дірочки затираються...

По закінченні школи випускники отримують диплом про середню і спеціальну освіту, набувають спеціальностей масажиста, оператора комп'ютерного набору. Але питання про подальше працевлаштування залишається відкритим. Деякі займаються спортом і досягають неабияких успіхів. Є олімпійські чемпіони, які, незважаючи на ваду зору, продовжують заняття.

... Є багато забезпечених людей, які змогли б зробити життя сліпих дітей щасливішим. І тим самим сприяти успішній реалізації Міжнародної програми «Сліпі «котенята» України». Відгукніться, панове!

Анна БОЙКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Сіяли золоті зернята

ТВОРЧІ ЗВІТИ ОБЛАСТЕЙ

(Початок на 1-й стор.).

А о 18 годині культурно-мистецьке дійство продовжувалося у приміщенні палацу. Там звучав останній акорд звіту майстрів мистецтв та художніх колективів Вінниччини. Утім, не лише фестивалем світлиць і заключним концертом у столиці звітувала ця область. Як уже повідомлялося в нашій газеті, протягом п'яти днів у Києві демонстрували свою майстерність кращі мистецькі колективи: театри, оркестри, ансамблі. Окрім них, кияни й гості столиці мали можливість ознайомитися із творами вінницьких професійних художників, унікальними виробами музейних та приватних колекцій «Скарби Поділля».

Цій області є про що й кому розповідати в столиці. Ось її культурний пласт: 3144 пам'яток історії, культури і архітектури, 320 територій та об'єктів природно-заповідного фонду. У краї працює 1256 клубних закладів, 1107 — бібліотечних установ, 20 музеїв, 31 кінотеатр, філармонія, два училище культури і мистецтв, 54 школи естетичного виховання.

Мистецька гордість Вінниччини — ансамбль пісні і танцю «Поділля», зразковий хореографічний ансамбль «Барвінок», камерний оркестр «Арката», Вінницький міський камерний хор. Розвивають і примножують народну творчість понад 5 тис. самодіяльних колективів, із яких 230 носять звання «народний» та «зразковий».

Цей квітучий і красивий край, за словами голови обласної адміністрації Віктора Коцемира, виколисав і напоїв життєдайними соками видатних діячів культури, майстрів слова Степана Руданського й Анатолія Свидницького, Михайла Коцюбинського і Миколу Леонтовича, Олексу Новаківського та Михайла Стельмаха, Василя Земляка і Родіона Скалецького, Євгена Гуцала і Василя Стуса. Пишаються й шанують тут Лесю Українку, яка назвала Поділля красою України. Цей вислів і поклали у назву днів культури Вінниччини в Києві.

У своєму слові на початку концерту Віктор Франкович закликав присутніх у залі спільно орати нашу українську ниву і сіяти золоті зерна щасливої долі, доброти, людяності, йти одне одному назустріч.

Концерт розпочався вступом до сюїти А. Штогаренка «Пам'яті Лесі Українки» у чудовому виконанні симфонічного оркестру училища культури і мистецтв ім. М. Леонтовича. Потім кілька творів було присвячено темі захисту рідної землі, віри, мови й пісні. Це козацька похідна в обробці І. Качурського «Ой над яром глибоким», сюїта А. Дубини «Козацькі забави» й історична дума «Гомін сивих козаків». Як зберігають тут багатогранну народну творчість, показали учасники 20 народних аматорських фольклорно-етнографічних та фольклорних колективів вокально-хореографічною композицією «Чарівне Поділля».

Красу цього краю демонстрували згаданий вже ансамбль «Поділля», а також театр народного танцю Вінницького училища культури і мистецтв у хореографічній композиції «Квіти Поділля». А вокально-хореографічною сюїтою «Ми — подільська родина», подарованою вінницькому земляцтву в Києві, учасники концерту показали, що тут успішно розвиваються культури різних національностей. Зокрема, білоруської, єврейської, польської, чеської, німецької, циганської.

Глядачам припали до душі «Українські візерунки» на теми українських народних пісень у виконанні оркестру головного командування Військово-Повітряних сил Збройних Сил України. Не відпускали вони зі сцени виконавців масової дивовижно красивої спортивно-хореографічної композиції «Веселкова феєрія», серед яких були чемпіони України з акробатики під керівництвом заслуженого тренера України Леоніда Голяка.

Те, що є на Вінниччині й гарні співаки солісти-вокалісти, продемонстрували заслужений працівник культури Марія Ткач із Хмільника, заслужені артистки України Лідія Остапчук та Галина Кроль, Вікторія Петрушенко, Андрій Цехместрук, співачки Світлана Бабич, Ірина Швець. Та, мабуть, найбільше вразив глядачів своєю «Молитвою за Україну» священик Хрестовоздвиженської церкви у Вінниці, протоієрей Агафангел Давидовський. Вразив своїм гарним, ніби оперним голосом, і тим, що музику на слова В. Забаштанського написав він сам.

Наше журі визнало його лауреатом редакційного конкурсу «Голос України» — кращому голосу області». Конкурс, який, нагадаю, проводиться серед солістів-вокалістів, учасників творчих звітів областей. Щоправда, приз знову через певні непорозуміння з керівництвом підприємства «Україна мистецька» не вдалося вручити одразу після концерту. Ми змушені це зробити іншим разом, про що розповімо.

... Окрім заклику Віктора Коцемира разом сіяти золоті зернята добра, злагоди, йти одне одному назустріч, чудового концерту, червоною ниткою в якому прозвучало це, вінниччани щиро дякували киянам за гостинність. Вони на підтвердження цього привезли до столиці великі пахучі короваї. Їх мали б прийняти господарі міста. Проте чомусь жодного представника київської влади в палаці не було.

Втім, на зустрічі з вінниччанами того вечора були віце-прем'єр-міністр України Дмитро Табачник, міністр культури і мистецтв Юрій Богуцький, керівник одного з управлінь адміністрації Президента Олег Рафальський. І вийшло, що вони й приймали тепло сердець, радість вінниччан й короваї...

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА, Анатолія СЕЛЕНТІЯ.

Платне здоров'я у сфері медичних послуг

Уже сама назва нашої спеціальної рубрики — свого роду діагноз сучасному стану вітчизняної медицини, а точніше, відносин цієї сфери з громадянами, реальними і потенційними користувачами медичних послуг. Сьогодні теорема платного здоров'я на тлі статті 49 Конституції, що гарантує нам безплатне медичне обслуговування, перетворилася на аксіому. Аксіома, як відомо, не потребує доведення. І все-таки ми спробували знайти пояснення цьому феномену на рівні різних інстанцій і з'ясувати рівень бідності медицини та її реальні фінансові можливості, щоб, зрештою, позбутися ілюзій і зрозуміти, за що нам платити, а що можна отримати безплатно.

SOS за гроші

Колаж Юлії ЄФІМОВОЇ.

Психологічна підготовка до лікувальної солідарності

Із виступів чиновників від медицини на тему, яка нас цікавить, ясно одне — безплатно можна одержати лише добру пораду: громадяни, змінюйте свій менталітет і приготуйте грошики. Цього разу офіційно.

Вислухавши різні точки зору на проблему, радієш одному: що певний цинізм безплатної медицини ліквідовано у психології самих реформаторів цієї галузі (так полюбляє називати очолювану ним сферу Міністр охорони здоров'я України Андрій Підаєв).

Отож на потреби охорони здоров'я в наступному році потрібно 19,5 млрд. грн. У проекті бюджету заплановано лише 8,5 млрд. Питома вага загального фонду відрахувань на охорону здоров'я в загальному обсязі ВВП у 2004 році очікується на рівні 3,1 відсотка. (Згідно із світовими стандартами, мінімальний розмір відрахувань має бути не менш як 6 відсотків від ВВП).

— Якщо обчислити, скільки залишається на пацієнта з сум, які надають, зважаючи на відрахування на зарплати медикам, комунальні платежі, обладнання тощо, то залишаються копійки, — визнав заступник міністра охорони здоров'я України Володимир Задорожний.

Щоб змінити ситуацію, у Міністерстві охорони здоров'я дійшли висновку, що лікувальний заклад повинен одержувати гроші з бюджету за фактично виконану роботу. Такий підхід, за словами В. Задорожного, розв'яже одразу дві проблеми: збільшить суми, які затрачають на лікування одного хворого, і змусить раціонально використовувати кошти.

Заступник головного лікаря країни говорить, що сьогодні досить важко визначити, хто кому і скільки винен, тобто об'єктивно оцінити витрати на надання медичної допомоги. Тому вже в наступному році плановано розпочати формування національних рахунків системи охорони здоров'я (грошова основа соціального страхування). І тільки тоді, на думку Задорожного, можна буде вийти на реальну розрахункову цифру — скільки потрібно громадянину, щоб одержати адекватну медичну допомогу. Поки що лише чиновник констатує факти фінансової участі пацієнта у процесі власного лікування за допомогою так званих благодійних внесків у фонд лікарні.

Реформатори медичної сфери самі хочуть зрозуміти, які суми на охорону здоров'я має надавати держбюджет (а це левова частка), які страхові фонди, які лікарня і які сам пацієнт. А для цього потрібне, вважають у Міністерстві охорони здоров'я, формування солідарної участі в фінансуванні охорони здоров'я.

Допоможіть! Зробіть послугу ?!

То на що може розраховувати український громадянин, звертаючись по медичну допомогу? За словами заступника міністра, принаймні на безплатну швидку допомогу. Міністерство охорони здоров'я підготувало національну програму розвитку швидкої невідкладної допомоги. Особливу увагу в ній приділено сільському населенню. Бригада швидкої допомоги має бути забезпечена всім необхідним, щоб надати хворому першу медичну допомогу на долікарняному етапі. А далі?

А далі процес одужання прямо залежить від фінансових можливостей пацієнта. Припустимо, що ми, за безплатною порадою Міністерства охорони здоров'я, відкоригували свій менталітет і морально готові платити медикам. Тільки хочеться все-таки знати: кому, скільки і за що? За допомогу чи послугу?

Як стверджує Володимир Задорожний, вже розроблено методику розрахунку ціни медичної послуги. Однак дотепер чітко не ясно, що це таке. Хоча міністр Підаєв обіцяв, що влітку дефініції «медична допомога» і «медична послуга» буде сформульовано і закріплено.

Нині в суспільстві поширена думка, що проблема нашої охорони здоров'я не в поганому фінансуванні, а в невмілому використанні наявних коштів.

Міністерство охорони здоров'я частково це визнає і збирається зосередити увагу на медичному менеджменті. Йдеться про нову систему управління галуззю. Це, звичайно, не панацея від безгрошів'я, але одна зі складових можливого розв'язання проблеми.

І все-таки, за словами Задорожного, міністерство дуже сподівається на прийняття закону про соціальне медичне страхування. Тоді лікувальна установа зможе функціонувати як повноправний суб'єкт економічно-господарської діяльності. У цьому разі можна буде визначити, хто за що мусить платити. Тільки тоді, на думку заступника головного лікаря країни, можна буде відповісти громадянину, що йому гарантовано в сфері медичного обслуговування, а за що він має платити сам.

Ольга ВАУЛІНА.

В очікуванні страхування, пацієнти, будьте благодійні!

Медичне обслуговування киян відрізняється від медичної допомоги, яку отримують жителі регіонів. У столиці ця допомога і доступніша, і різноманітніша, і дорожча. Щоправда, і фінансуються лікувальні установи з місцевого бюджету краще, ніж на периферії. При цьому скарги столичних жителів на «безплатну медицину» співзвучні невдоволенню громадян з інших регіонів України.

Заступник голови Київської міської держадміністрації з питань охорони здоров'я і соціального захисту населення Валерій Бєдний прокоментував ситуацію на простому прикладі.

Сьогодні на лікування одного пацієнта в стаціонарі з бюджету міста виділяється 4,5 грн. на день. Але діагностичні обстеження коштують куди дорожче. Рентгеноплівка — мінімум 5 гривень. За це хворому доводиться платити самому. Та ця плата називається благодійним внеском.

Тому при плановій госпіталізації (цей приклад теж озвучив В. Бєдний) пацієнту, не соромлячись, кажуть: ви маєте заплатити 150 грн. за кожний день перебування в стаціонарі і 4 тисячі за ліки, яких у нас у лікарні немає — вони продаються в аптеці.

За словами заступника голови КМДА, на потреби охорони здоров'я Київ витрачає 475 млн. грн. на рік. І це лише 1\3 від потреби. Виходить, що решту 2/3 так чи інакше компенсують пацієнти.

У Києві в 2004 році хочуть провести експеримент із соціального медичного страхування. Ця ідея витає в повітрі з 1997 року. Ініціатива йде від міськадміністрації. Та без законодавчого дозволу Верховної Ради це неможливе.

Валерій Бєдний стверджує, що страхування зробить нашу медицину багатшою. Знову-таки перетворення Попелюшки на принцесу планується здійснити нашими руками, а точніше за допомогою введення п'яти- чи семи- (це поки що не вирішено) процентного податку на медичне страхування, який справлятиметься із заробітної плати. Хто його буде платити: чи роботодавці, чи самі громадяни, чи пропорційно, теж поки неясно. Ці гроші підуть у спеціальний фонд. Прототипом такого фонду сьогодні є лікарняні каси. Планується акумулювати в страховій скарбничці практично ще один медичний бюджет міста, близько 400 млн. гривень.

У цих благих, з погляду міськадміністрації, намірів є свої плюси і мінуси. Позитив експерименту, на думку Бєдного, полягає в тому, що він дозволить підняти зарплату медперсоналу і тим самим стимулювати їх до праці. Адже, як з'ясувалося, навіть столичні лікарні відчувають дефіцит у кадрах, особливо в сестринському персоналі.

У рамках страхування медичні установи зможуть вільно розподіляти фінанси. Нині головлікар лікарні, одержуючи гроші в цільовому порядку на харчування, не вправі витратити їх на закупівлю медикаментів.

А пацієнт, маючи страховий поліс, буде незалежним від лікаря.

Утім, перешкодити впровадженню страхової системи медобслуговування, вважає Валерій Бєдний, може психологія громадян, які звикли одержувати допомогу безплатно. Та й багато медиків не бажають відмовлятися від напрацьованих тіньових стосунків з пацієнтами і легалізувати оплату своєї праці.

Ольга ВІТЕР.

Допомога, яку ми одержуємо

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

До лікарні ми потрапили після профогляду в районного лора. Оформлялися в дитсадок. У черзі до лікаря сиділо близько двадцяти малят, які чхали і кашляли...

— У вас хронічний тонзиліт, — констатував вухогорлоніс. — Треба ходити на інгаляції і кварцування до поліклініки.

Три дні ми чесно ходили на процедури, а на четвертий в Анечки піднялася температура. Над ранок дитина почала задихатися. Викликали «невідкладну допомогу». Лікар поставив діагноз — стеноз і обурився, мовляв, як довели дитину до такого стану.

Доньку треба було госпіталізувати, але в лікарню класти її не хотілося... Ми увесь ранок консультувалися по телефону зі знайомими фахівцями — дитина алергик — і врешті поїхали на таксі до київської дитячої лікарні №1. Чесно кажучи, я боялася повторення нічного нападу. Лікар «невідкладної допомоги» сказав, що стеноз — це «хвороба ночі».

Під час прийому в лікарню в Ані була температура 39. У відділенні її оглянув лікар, зробив призначення і пішов. Довелося звертатися за поясненнями до чергової медсестри. Була п'ятниця, короткий робочий день. Тому з п'яти призначених процедур устигли зробити лише одну — подихати сумішшю проти набряків.

У вихідні інгаляції робили в іншому кабінеті. Вразило те, що маску для інгаляцій було зроблено з пластмасових коробочок з-під сирка «Президент». Вона дряпала обличчя, щільно не прилягала. Незрозуміло, як такий «апарат» стерилізують?

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Медсестра веліла купити два шприци, сироп «Лазолван» і таблетки від кашлю. На все це витратили близько 25 грн. У лікарняній аптеці ліки коштували трохи дорожче, ніж у міській. Та у відділенні Аню нашими шприцами не кололи, використовували місцеві.

У палаті ми з дочкою були півдня самі, але пізно ввечері до нас підселили молоду маму із семимісячним малям. У нього був ларингіт. Сусіди пролежали до обіду наступного дня без огляду і призначень лікаря. Я коли це помітила, відразу сказала юній мамі, мовляв, іди, вимагай огляду. Їх привезли за швидкою допомогою. Грошей із собою не було, тому, напевно, жінка нічого і не вимагала. Потім до неї приїхав чоловік і купив потрібні ліки, ще й обурювався, що покупка обійшлася в 40 гривень.

Годували в лікарні, хоч як дивно, нормально. Але якщо не маєш свого посуду (ложки, чашки, тарілки), будеш голодний, тому що стаціонар ним хворих не забезпечує, навіть тих, хто потрапив сюди за швидкою допомогою. А наша сусідка мала проблему з годуванням маляти. Їй треба було п'ять разів на день варити для нього суміш «Малиш». Для цього потрібна плита. А вона під замком, ключ у персоналу. От і доводилося мамі бігати шукати, хто відкрив би їй кухню.

Я зрозуміла, що на вихідні немає сенсу лягати в стаціонар. Ніч пройшла нормально, а наступного дня я попросилася додому під розписку. Лікар не заперечувала. І нас відпустили з формулюванням «За настійливою вимогою мами дитину виписано в задовільному стані». Доліковувалися ми вдома.

Лариса СТЕПАНЧУК.

Київ.

P. S. Від імені мами, що перебуває з дитиною в клінічній дитячій лікарні № 1, ми спробували з'ясувати, на що можна розраховувати маленькому пацієнту, який потрапив до стаціонару цього столичного медзакладу. На це запитання за телефоном міської служби здоров'я (0-83) відповідав заступник начальника ГУ охорони здоров'я і медзабезпечення Києва з лікувально-профілактичної роботи Віктор Весельський.

Як запевнив представник Міськоздорову, за законом усі ліки в лікарні мали видати дитині безплатно. Віктор Леонідович навіть запропонував свою допомогу. Мовляв, якщо вас щось не задовольняє, скажіть своє прізвище, я зателефоную головлікарю і розберуся.

На запитання, як справи з фінансуванням дитячої лікарні, пан Весельський відповів, що все в порядку. І на підтвердження своїх слів зазначив, що недавно там навіть відкрили відділення реанімації немовлят, що стало в 4 мільйони гривень.

Маску для інгаляцій було зроблено з пластмасових коробочок з-під сирка «Президент»

Від ведучого

Нам потрібна свіжа ідея. А чом би й ні! Сьогоднішню сторінку ми так і назвемо — «Ідеї». Вони бувають хороші й не дуже. Проте у будь-якому разі — це якийсь вибух фантазії, пік думки. Вибирайте, що вам більше до смаку: спонтанна чи виважена, а може, кумедно-божевільна чи ідея-фікс? У нас у «Далі буде» сьогодні їх багато.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Голова королівського блазня

Художник-містифікатор Анатоль Федірко (**на знімку**) відзначив своє 145-ліття, відкривши іменну меморіальну дошку на стіні будинку в Чернівцях, де «видатний майстер бував на межі II—III тисячоліть нашої ери».

Зрозуміло, що Федірко трохи підправив цифри, і «45» перетворилося на «145». Для художника це було важливо ось чому: сорок п'ять — ніби й не ювілей, але саме в цьому віці людина востаннє фотографується для паспорта! Тобто після сорока п'яти літ твоє обличчя вже не цікавить державу, в якій ти народився. Гаразд, каже Федірко, тоді вважайте, що я народився в Австро-Угорщині 1858-го, а не в радянській Буковині.

Федірко — один з яскравих блазнів нашої епохи (як ото у королів були блазні, котрим дозволялося казати правду у вигляді дурниць). Власна меморіальна дошка —лише частина великого проекту, що його Федірко назвав «Депенденс» («Залежність»). Він звертає увагу на цілковиту залежність багатьох наших «ідей» від радянських ідеологічних стереотипів. Варто подивитися на наші музеї, каже він: як і в радянських музеях, тут обов'язковий культ якоїсь особи, центрального героя, подвижника тощо. «У моєму «радянському музеї» головним героєм буду я сам. Тому й з'явилась ота дошка. Уяви собі, декого з наших громадян найбільше обурило, що на дошці немає дат! Отже, наші співвітчизники не згодні любити живих художників?»

Таку саму дошку Федірко збирається відкрити у Кракові, на вулиці Флоріянській, 13, де він «теж бував». До речі, недавно в Кракові на Міжнародному трієнале сучасного мистецтва Федірко отримав першу премію за одну із своїх робіт серії «Депенденс». Як він розповідає, це така картина з 50 мільйонами мініатюрних голих людських фігурок. Отже, кожен українець може підійти до Федірка й спитати: а де тут я? Федірко спитає ваше прізвище й знайде вас серед тих 50 мільйонів. Тільки не питайте у нього, чому вони всі голі.

Христофор ГРУША.

Моцарт і Бах у Зандера в руках

Німецький органіст Мартін Зандер дав у Києві концерт, відкривши його музикою великого Баха. На сцену вийшла маленька щупла людина романтичної зовнішності. Це і був Мартін Зандер. Подумалося: «Ну як він впорається с махиною органа, адже тут потрібна не тільки досконала техніка рук-ніг, а й добре розвинута мускулатура!» Сумніви розсіялися, тільки-но руки музиканта торкнулися інструмента. Одразу відчуваєш: німець грає! Гра чітка, без слов'янських надлишкових емоцій. Утім, емоції теж були — але, скоріше, у манері виконання. Коли Зандер грав «Адажіо і фугу до-мінор» Моцарта, дуже швидкий темп під час гри ногами просто вражав — адже ногам органіста завжди складніше, ніж рукам! При цьому він віртуозно ковзав з одного кінця лави на другий і жодного разу не сфальшував! Технічно це було чудово і викликало бурю оплесків. Утім, старий Бах вочевидь пробурчав би: «Ти спершу мою ідею відобрази, як годиться, не поспішаючи, адже за твоїм темпом не вженешся!»

Концерт проходив у рамках Днів німецької культури в Україні. Сорокалітній Зандер дуже відомий: професор вищої школи церковної музики в Гейдельберзі, доцент вищої школи музики (Франкфурт-на-Майні). Основні його інтереси — музика північнонімецького бароко, італійського ренесансу, композитори-романтики.

Анастасія БАЛДІНА.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1451 р. Народився Христофор Колумб. ■ 1672 р. Бучацький договір. Укладений між Польщею і Туреччиною, за яким, зокрема, Поділля відходило до Туреччини. ■ 1918 р. Створено комсомол. ■ 1929 р. У США розпочалась так звана велика депресія — економічна криза. ■ 1944 р. Україну повністю визволено від гітлерівських загарбників. ■ 1952 р. В СРСР створено систему позавідомчої охорони. ■ 1955 р. У Севастополі внаслідок вибуху потонув лінкор «Новоросійськ». Понад 600 загиблих. ■ 1962 р. Введено в дію лінію електропередачі Волгоград—Донбас.

ФОТОФАКТ

Фото УНІАН.

Італійська кінозірка Софі Лорен прибула до Києва. Вона відкрила показ ретроспективи фільмів зі своєю участю у рамках кінофестивалю «Молодість».

РАКУРС

Світом рухає азарт

Життя останні сто років змінюється динамічно. Тільки налагодиш виробництво, приміром, бухгалтерський рахунок, аж тут — бац! — з'являються механічні пристрої на кшталт залізних «Феліксів» чи німецьких «Рейнметалів», що рахують набагато швидше. Ледь добудуєш завод залізних рахункових машин, доможешся, щоб вони важили не вісім, а п'ять кілограмів, як хтось у Японії чи в Америці затіває у виробництво калькулятори на рідких кристалах і економічно вбив твій завод. Тільки наловчишся збирати комп'ютери не «жовті», не «білі», а «жовто-блакитні», дистриб'ютори кажуть: піз-но! З'явилися біокомп'ютери.

Але все-таки головний ресурс будь-якого підприємства — не товар або послуга, не «дах», не місце на ринку, не технології, не інформація, а — ідеї.

Є повчальна легенда про знаменитого фізика, лауреата Нобелівської премії Ричарда Феймана. Через певні причини ця людина втратила свою школу. У складному душевному стані він ходив по бідному району і підшукував собі нових учнів. Серед підлітків-гультяїв він набрав сотню телепнів і запропонував їм приходити до нього щодня, за що платитиме їм по одному долару. Тиждень він розповідав їм про різні фізичні явища. Потім вибрав із сотні 25 хлопців, запропонувавши по чотири долари за візит. Через сім днів із 25 залишилося десять, котрим учений платив по десять доларів. Шість із цих десяти стали згодом лауреатами Нобелівської премії! Донині історія наукової школи не знає такого високого коефіцієнта корисної дії. Коли у Феймана запитували, як йому вдалося зробити таке, він відповідав: «Я дивився їм у вічі».

Світом рухають ті, кому цікаво, у кого азарт. Однак наша наука в цілому — це «темне царство», що фінансується за графою «промені світла». Гостро бракує нових ідей в економіці, політиці, соціальній сфері, в екології. Наприклад, уже витрачено чимало державних коштів на очищення Київського водоймища від зелених водоростей, а Дніпро з кожним роком дедалі зеленіше.

Але не все так похмуро. З 1946 по 1991 роки в СРСР було зроблено 403 відкриття, третина з яких належить українським «пілотам думки». І от група ентузіастів із Дніпропетровська, Києва і Донецька теж вирішила боротися за «запалювання» однодумців. Так виник Дніпровський інститут ідей, що генерує ідеї, шукає талановитих людей і сприяє їх науковим і творчим ініціативам. Є вже перші успіхи. Тільки-но проблему очищення Дніпра було сформульовано у вигляді ідеї видобутку корму для тваринництва, як з'ясувалося, що у світі є вже чимало працюючих технологій, які можна «прив'язувати» до наших умов. Перспективний проект — відтворення голосу за почерком. Перенесення банківських технологій (голосове підтвердження) у літературну сферу виявилося дуже плідним. Цілком можливо, незабаром ми почуємо, як розмовляв Тарас Шевченко.

Михайло АРОШЕНКО.

Експромт з хитринкою

На одній із старих вуличок Мукачевого я побачила скрипаля: тільняшка, шапка-вушанка, сандалі. Він одразу розгадав мої наміри і категорично відмовився фотографуватися. Мовляв, у фотоапараті електрика, і кожен наступний знімок псує йому зір. І це вже перевірено! Оцінивши гумор, намагаюся пом'якшити настрій діда і дістаю гривню. Не знаю, який зір він мав раніше, але грошики помітив умить. Погоджуємося на компроміс: фотографувати можна, але дід при цьому заплющує очі. Потому музикант пропонує заграти на вибір. Із сумнівом роздивляюся скрипку: схоже, замість струн тут — звичайний сталевий дріт. Та й пальці в діда грубі, звичні до іншої роботи. Відрекомендувався Іваном, а скрипку і справді востаннє тримав ще в дев'ятирічному віці. Тепер ось, щоб заробити копійку до пенсії, згадує ті уроки. На моє здивування, він таки заграв замовленого чардаша!

А коли за декілька хвилин я поверталася, музиканта вже не було. Подумала (каюся), що він пішов тратити мою гривню до якогось кафе. Але за хвилину вже на іншій вулиці спостерігала, як урочисто і зворушливо дід Іван входив до книжкової крамниці...

Анастасія СИРОТКІНА.
Фото автора.

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

Красень. І вип'є залюбки...

Людям чомусь подобається, коли тварини поводяться так, як властиво людині і начебто не властиво живій природі. Тобто коли птахи розмовляють по-людському чи коти ходять на задніх лапах. Але, вочевидь, через розбещеність натури найбільше людей зворушує, коли тварина демонструє шкідливі людські звички. Немов намагаючись виправдати нищість власної натури, гомо сапієнс охоче прищеплює всілякі гидоти братам меншим, щиро втішаючись успіхом. І отут уже ідей — хоч греблю гати.

...Родина моїх знайомих довгий час жила в Африці — глава сім'ї, офіцер, працював там військовим інструктором. З ним була і дружина, Світлана Михайлівна. Її, уродженку України, не могли не зворушити буяння і розкіш природи Чорного континенту. Вона, людина дуже вразлива, намагалася подружитися з кожною зустрічною мавпою, благо, там цього добра вистачало. Але по-справжньому здружилася з ручним лемуром, що жив у наших військових льотчиків і був загальним улюбленцем.

Світлана Михайлівна розповідала, як її одразу вразили величезні очі звірка. «У них немов застигли якась неземна мудрість і всесвітня скорбота», — казала вона. Попри скорботний і екзотичний вигляд, лемур був дуже компанійський і доброзичливий товариш. Він завжди прихильно приймав її частування і міг без усіляких попередніх церемоній залізти на плече, обійнявши за шию. Зворушливий вигляд мали маленькі рученята звірка — ніби з дитячими пальчиками, якими він брав предмети і любив триматися за людські пальці, повисаючи на руках.

Однак термін служби льотчиків у Африці минув, вони збиралися додому. Без довгих міркувань на радість Світлани Михайлівни скорботного улюбленця вирішили залишити їй. Лемур швидко звик до нового місця, і багато часу жінка проводила в його товаристві.

Та тривала ця ідилія до першого сімейного торжества, на яке було запрошено інші офіцерські родини. Зібралися за столом (у лемура тут було своє місце, він навіть учився їсти виделкою з тарілки), приготувалися до трапези. Але ледь наповнили келихи вином і чарки — горілкою, як лемур, втративши цивілізований вигляд, зірвав серветку з шиї і з пронизливим криком вчепився в келих сусідки, вирвав його з рук і вмить випив. Поки народ перебував у заціпенінні, звірок устиг перехилити ще дві чарки з тих, що були ближче.

Як з'ясувалося, Лемур був пияк. У будинку від нього ховали спиртне, але він зрідка зникав на нетривалий час і з'являвся в такому стані, в якому пристойна дружина свого чоловіка на поріг не пускає. Хто йому наливав — так і залишилося таємницею. Але до від'їзду додому (лемура довелося знову-таки «передати у спадок» іншій родині, через митницю його просто не пустили б) Світлана Михайлівна не раз згадувала незлим тихим словом веселих льотчиків, що зробили з безневинної тварини алкоголіка.

...До речі, у Африці дикі слони найчастіше влаштовують вакханалії без усілякої підказки. Для організації пиятики вони тягнуть до однієї ями тропічні фрукти і залишають їх на якийсь час. Під жарким африканським сонцем процес бродіння відбувається швидко, і незабаром продукт готовий. Наївшися «чудодійної» суміші, велетні з хоботом поводяться аж ніяк не краще за людей у подібному стані: блукають лісами в пошуках пригод, ламаючи все на своєму шляху і влаштовуючи вульгарні «мордобої». Що характерно, розвага ця тільки «чоловіча» — самки не приходять до ями з частуванням і не йдуть «у загул». Як то кажуть, у родині мусить пити хтось один.

Ваш ФІГУРНИЙ.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311200. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»